І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... — Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ЧЕРВНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 14, 1972 No. 111. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 13 червня 1972

ВСЕ БІЛЬШЕ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛІКАРІВ починають застосовувати китайську методу обезболювання при операції — шляхом відповідних уколів голкою. Тисячоліттями практикована в Китаї метода знечулення болів дає добрі висліди, такі, що лікарі навіть самі на собі застосовують її при потребі операції. Дотепер із 9 спроб 7 були цілковито успішними. Наступного місяця про „акапункчур" буде опубліковано перший звіт у медичному журналі. Але китайські лікарі остерігають перед „масовістю", бо та система ще не цілком докладно вивчена.

У НЮ ЙОРКУ ГОТУЮТЬСЯ ДО СТРАЙКУ ПОНАД 30 000 осіб, які працюють у системі лікарень і шпиталів. Залишилось не цілих три тижні до закінчення їхнього контракту праці, і таким шляхом санітарно - медичні працівники хочуть нагадати посадникові міста Джонові Ліндзі про свої вимоги. У вівторок мали вийти на демонстрацію біля 20 000 шпитальних працівників, але в шпиталях і лікарнях найбільш необхідний персонал залишився обслуговувати хворих.

У ЗСА ДУЖЕ ЗРОСЛА КІЛЬКІСТЬ КУБИНСЬКОГО населення: у 1960 році тут жили 124 000 кубинців, а в 1970 році — понад 560 000 осіб. Найбільше кубинців, переважно втікачів від режиму Кастра, є на Флориді, в Ню Йорку і в стейті Ню Джерзі. Є вже кубинці-діти з другої ґенерації. Ці громадяни мають добре наладнане церковно-релігійне життя, свою еспанськомовну пресу, радіо, шкільництво, громадські й культурні та ін. організації.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЛИНДОН ДЖОНСОН, демократ, відмовився прибути на крайову Демократичну Конвенцію наступного місяця в Маямі Біч. Він не подав причини, але подякував за запрошення і його не прийняв.

ДОКТОР ВЕНСЕЛ ДАЛ З РОЧЕСТЕРСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ виступив проти використовування „метадону" у лікарнях для поборювання наркоманства, зокрема „героїни". Він стверджує, що та метода занадто мало допомагає, але збільшує „чорний ринок", де нелеґальні торгівці торгують уже й „метадоном".

МОСКОВСЬКИЙ „ТРУД" ПРИНІС статтю д-ра Костантина Петровського з совєтського уряду харчування, в якій поручається совєтським громадянам їсти чотири рази денно, не пити кави й чаю за дві години перед сном, зате їсти овочі й пити соки, „навіть" помаранчевий сік. Західні коментатори вбачають у цих порадах вказівку на покращання харчового стану в СССР. Донедавна помаранча була там люксусом.

ПОЛЬСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ШЕФ ЕДВАРД ҐЕРЕК ВІДВІДАВ американський павільйон на Познанському ярмарку і, стрінувшись там з американським амбасадором Волтером Стесселем, заінтерпелював його у справі пожвавлення переговорів про посилення торговельних взаємин з ЗСА. Ґерек заявив, що польський уряд з приємністю вітав президента Ніксона, але хотів би, щоби ті відвідини мали практичний наслідок у кращих торговельних відносинах.

У МІСТЕЧКУ ВАНКІ В РОДЕЗІЇ ВІДБУЛАСЯ жалібна церемонія у пам'ять 430 робітників тамошньої копальні вугілля, які згинули в минулотижневій катастрофі. Припинено дальші спроби рятувати робітників у глибині 400 стіп і закрито ту копальню, не віднайшовши тіл. Приявний на тій жалібній церемонії прем'єр Родезії Ієн Смит ствердив, що та катастрофа потрясла економікою Родезії і матиме далекосяжні наслідки. Названому містечку, яке складалося головно з гірників і їх родин, загрожує теж загин.

КАРДИНАЛ ТІССЕРАН, ЯКИЙ ПОМЕР 21 ЛЮТОГО Ц. Р., ЗАЛИШИВ 12 скринь документів, які стосуються урядування 5-ох Пап. Сестріниця померлого кардинала, Поль Генекен, яка впродовж останніх 14-ти років була його довіреною секретаркою і є його спадкоємницею, оспорює право Ватикану розпоряджати приватними документами Тіссерана. Ця справа наробила багато шуму в Італії.

ІЗ СХІДНЬОГО БЕРЛІНУ ВТЕКЛИ в останніх днях два юнаки, 15 і 18-тирічний, кожний окремо. Молодшому вдалося непостережно перебратись крізь засіки і Берлінський мур, за другим комуністична сторожа стріляла, але на щастя не поцілила.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР ВІЛЬНОГО КИТАЮ ЧІЯНҐ ЧІНҐКУО ВИДАВ розпорядки, націлені на ощадності у державних видатках, поборювання корупції та покращання поведення державних службовиків. Поліція переводить ревізії у нічних розвагових домах в Тайпеї і державні службовики, що їх там знаходять, мають службові прикрощі. Заборонено теж розпочинати нові будови для державних установ.

ПІД ЛОНДОНОМ ВИСКОЧИВ З РЕЙОК пасажирський поїзд із 500 подорожніми. 4 особи згинули, коло 80 відвезено до шпиталів.

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

1,570 НОВИХ ЧЛЕНІВ У ЦЬОМУ РОЦІ

З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що по день 13-го червня одержано цього місяця 77 подань нових членів, що збільшує загальну кількість приєднаних в цьому році нових членів УНСоюзу до 1,570. У червні серед організаторів нових членів здобули досі замітніші успіхи: секретар 305-го Відділу в Маганой Сити Михайло Гентош, який приєднав уже 8 нових членів, секретар 349-го Відділу в Менвіл, Н.Дж., Михайло Захарко, який здобув 7 нових членів, секретар 379-го Відділу в Чикаго Михаїл Семків — 6 нових членів, секретар 5-го Відділу в Асторії Микола Хоманчук, секретарка 94-го Відділу в Детройті Люба Басько та секретар 205-го Відділу в Йонкерсі Михайло Гудзоватий приєднали по п'ять нових членів, а по чотири нові члени зорганізували секретар 78-го Відділу в Майнерсвіллі Іван Петрунцьо, секретар 367-го Відділу в Рочестері Василь Попович та секретар 437-го Відділу в Рочестері Михайло Малинівський. Весняна організаційна кампанія УНСоюзу, метою якої є збільшити загальну кількість приєднаних нових членів до кінця червня до 2,600, продовжується.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОДИНАДЦЯТИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Рада Директорів Українського Конґресового Комітету Америки на своїх зборах в дні 15-го квітня ц.р. в Ню Йорку, проголосила скликання XI-го Конґресу Українців в Америці. Цей Конґрес радитиме в Ню Йорку в днях 6, 7 і 8 жовтня 1972 року в готелі „Коммодор" при Лексінґтон евеню і 42-ій вулиці.

На основі обов'язуючих постанов статуту УККА, в Конґресі можуть брати участь всі члени УККА, себто організації, що були прийняті в члени і підписали відповідну декларацію в справі виконання наложених на них статутом УККА обов'язків, як і фізичні особи-делеґати платників Національного Датку.

Всі такі членські Організації, що зголосять свою участь в Конґресі, згідно з постановою Четвертого Конґресу, що відбувся 5-го листопада 1949 року у Вашинґтоні, повинні:

1. Мати вплачені членські вкладки за три останні роки в приписаній статутом висоті.

2. Їхніми делеґатами на Конґрес можуть бути тільки такі громадяни, що є постійними платниками Національного Датку і не залягають із вплатою за останні три роки.

3. Всі ті членські Організації обов'язані на місяць перед Конґресом сплатити всі свої залеглості, а крім того вплатити одноразово реєстраційну оплату, яка, згідно з ухвалою Ради Директорів виносить $35.00. В тій оплаті міститься: білет на бенкет, білет на полуденок (ланч), Конвенційна книжка, додаток до Конвенційної книжки — список делеґатів на XI Конґрес, течка з написом „XI Конґрес Українців в Америці", олівець з тим же написом, конвенційна стяжка і відзнака УККА.

Постанови статуту, що відносяться до Конґресу:

РОЗДІЛ II, точка 5:

Кожна членська організація має право висилати свого представника або представників на Конвенцію УККА згідно з такими засадами:

а) Організація, що має не менше 20 і не більше 100 дійсних членів, має право на одного (1) делеґата;

б) Організація, що має більше ніж 100 членів, має право на двох (2) делеґатів;

в) Кожна Екзекутива належно кваліфікованої центральної або всенародної організації має право вислати одного (1) делеґата, якщо має менше ніж 5,000 членів;

г) Екзекутива належно кваліфікованої всенародної організації має право висилати додаткових делеґатів згідно з такими засадами:

Одного (1) делеґата, коли докаже, що має більше ніж 5,000 членів;

Двох (2) делеґатів, коли докаже, що має більше ніж 10,000 членів;

Трьох (3) делеґатів, коли докаже, що має більше ніж 30,000 членів.

Організації - члени УККА мають платити такі річні вкладки:

а) Кожна Екзекутива всенародної організації — не менше як 100.00 долярів річної вкладки за кожного делеґата, якого має право вислати на Конвенцію УККА;

б) Кожна інша організація — не менше як 15.00 долярів річної вкладки за кожного делеґата, якого має право вислати на Конвенцію УККА.

Точка 6:

а) Кожен управнений Відділ УККА повинен не пізніше як за 60 днів перед Конвенцією УККА оголосити і скликати Загальні Збори всіх платників Народного Фонду УККА, які мають відбутися протягом двох тижнів від дня оголошення, з метою вибрати делеґатів.

Кожні такі збори вправі вибрати:

1) Одного делеґата на 25 - 100 учасників.
2. Якщо на збори явиться більше як 100 учасників, тоді за кожну дальшу повну сотню платників Народного Фонду УККА ще по одному (1) делеґатові.

б) У випадку, коли місцевий Відділ УККА не буде в спроможності, або відмовиться скликати такі збори, на писемне прохання, складене десятьма платниками Народного Фонду в даній місцевості, із засвідченням, що Відділ не справився із скликанням та відбуттям таких зборів і внесене до Екзекутиви не пізніше, як за 45 днів перед Конвенцією, Екзекутива, на основі наведеної правної причини, сама скличе і переведе такі збори не пізніше, як за 30 днів перед Конвенцією для вибору тієї делеґації в спосіб і на умовах, які Екзекутива вважатиме за відповідні.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УККА:

Проф. д-р Лев Е. Добрянський
голова

Йосип Лисогір — *екз. заст. президента*

Уляна Дячук — *касир*

Степан Спринський — *секретар*

Ігнат Білинський — *секретар*

Іван Базарко
адм. директор УККА

Стокгольмська конференція про довкілля поручає припинити атомові досліди

Стокгольм. — 114-тичленна міжнародна конференція про очищення довкілля у Стокгольмі прийняла в понеділок 12 червня на своїй Комісії постанову про конечність припинити всі взагалі ядрові вибухи — у повітрі, під водою і під землею, як найбільш причетні до занечищення атмосфери. Те рішення прийнято 48 голосами „за", при двох „проти" і 14-ох, що стрималися від голосування. Між тими, що стрималися, були атомові держави ЗСА і Британія, а „проти" голосували Комуністичний Китай і Франція. Ці останні обидві держави не підписали були міжнародної конвенції з 1963 року, започаткованої договоренням між ЗСА і СССР, що забороняє переводити ядрові вибухи в повітрі і під водою, дозволяючи на них — під землею. Совєтський Союз бойкотує теперішню Стокгольмську конференцію. Франція саме приготовляється до нового ядрового вибуху в повітрі, так само Комуністичний Китай заповів продовження своїх ядрових експериментів у ході розбудови своєї атомової зброї. На понеділковому засіданні голова американської делеґації, учений Рассел Трейн запротестував проти атак, що їх делеґат Комуністичного Китаю перевів був проти ЗСА за В'єтнамську війну. Трейн заявив, що ціллю цієї конференції є започаткувати міжнародні зусилля для очищення довкілля і що цій цілі не допоможе заторкування справ політично-ідеологічного характеру, що їх все одно неможливо розв'язати на цьому терені.

Можливості розвитку української культури в Квебеку

Монтреал (ОУПС). – Промовляючи на зібранні Канадійської Асоціяції Порівняльного Культурознавства в Монтреалі 4-го червня ц.р., пані Клер Кіркленд-Касґрен, міністер культури в уряді Бурасси, заявила, що Квебек як провінція Канади з французькою більшістю дає догідні можливості для розвитку інших культур, в тому т. зв. „етнічних", під умовою визнання французької культури як панівної в провінції. Уряд Квебеку допомагав і дальше допомагатиме новоприбулим у цій провінції інтеґруватися в суспільно-культурне життя, головно коли йде про вивчання французької мови при одночасному зберіганні менишних мов. Уряд Квебеку зацікавлений теж розвитком французької мови й культури в інших провінціях Канади, а навіть у ЗСА, в Люїзіяні, яку пані Касґрен недавно відвідала. — В з'їзді Асоціяції взяли участь українці: професор К. Біда з Оттавського університету проводив панелем, у якому говорила про українську культуру й мову в Канаді пані Ольга Войценко з Вінніпеґу. Інавґураційну доповідь про теоретичні проблеми „культур у контакті" виголосив проф. Яр. Рудницький з Вінніпеґу. З українців Монтреалу були на доповіді проф. Рудницького д-р Р. Рахманний, д-р М. Антонович, проф. Павлів й інші. Заповіджений виступ сен. П. Юзика на тему канадійсько-совєтських культурних взаємин не відбувся з приводу відсутности доповідача. За те референт східньо-европейського відділу в Департаменті Заграничних Справ в Оттаві Ж. Ф. Танґе дав точний звіт про стан переговорів у цій справі. — З'їзд Канадійської Асоціяції Порівняльного Культурознавства відбувався в університеті МекҐілл в днях 4 - 6-го червня й мав багату й різноманітну програму. В склад нової управи ввійшли з українців проф. Яр. Рудницький і проф. К. Біда. Нову управу очолив дотеперішній віце-президент Асоціяції проф. Т. Ф. Домарадський із Монтреальського університету.

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ОГІЄНКА

(ОУПС).— Дня 18 травня ц.р. відбулося зібрання Факультету Градуаційних Студій Манітобського Університету в Вінніпезі. Як перша точка програми зібрання було вшанування пам'яті почесного професора Департаменту Славістики д-ра Івана Огієнка (Митрополита Іларіона). В неприсутності проф. Яр. Рудницького доповідала про життя й наукову діяльність Митрополита проф. Іраїда Тарнавецька, діюча заступниця голови Департаменту.

Генерал Лавелл визнав, що він самовільно посилав літаки бомбардувати Північний В'єтнам

Вашинґтон. — Генерал Джон Лавелл визнав, що його позбавлено права керувати американськими летунськими з'єднаннями в Південно-східній Азії внаслідок того, що він самовільно з 20 разів висилав літаки бомбардувати воєнні об'єкти в Північному В'єтнамі. Здимісіонований у березні ц.р. генерал подавав у рапортах, що то були протективно-оборонні налети. Генерал Джон Лавелл свідчив перед підкомісією Палати Репрезентантів. Він — єдиний в усій американській армії генерал, який мав чотири зірки та якого здеґрадовано до генерал-майора (трьох зірок), повідомив також, що про ті декілька налетів знало його вище командування. Генерал Лавелл свідчив із іншим військовим — головнокомандувачем штабу повітряних сил генералом Джоном Раяном, який його здимісіонував. Переслухання відбулися під керівництвом конгресмена Едварда Геберта, демократа з Луїзіяни, і разом вони тривали чотири години. Дві останні години обидва генерали свідчили за зачиненими дверима. Один із членів підкомісії згодом сказав, що на закритій сесії досліджували, чи і на скільки про такі неавторизовані налети авіяції знали в Сайґоні і чи знав про них ген. Крейтон Абрамс. На вранішньому засіданні підкомісії ген. Джон Лавелл сказав, що він не знає, чи всі вищі нього старшини знали про такі налети, бо тих старшин забагато, але що він подавав звіти про такі налети до Сайґону. Генерал сказав, що під час неавторизованих налетів літаки бомбардували на території Північного В'єтнаму — і дуже успішно: радарну систему ворога, важку артилерію, ракетні гнізда, ракетні транспортери й ін. Генерал Джон Лавелл був призначений на той бойовий пост влітку 1971 року.

Об'єднані Нації займуться проблемою схоплювання літаків

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм повідомив Міжнародну Федерацію асоціяцій летунських пілотів, що він прикладає найбільшу увагу до заяви тієї Федерації: вона вимагала скликання ще в цьому тижні спеціяльного засідання Ради Безпеки ОН для справи схоплювання пасажирських літаків і загрозила, що коли це не станеться, то 19-го цього місця буде проголошений одноденний страйк на всіх міжнародних летунських лініях. Курт Вальдгайм переводить наради з 5-ма постійними і 10-ма непостійними членами Ради Безпеки у справі скликання її. Робітнича спілка транспортових робітників, до якої належить більшість стюардес і чоловічої прислуги літаків заявила готовість підтримати страйк на летунських компаніях, щоб вимогти від тих компаній та від усіх держав радикальніші заходи проти потенціяльних терористів. Зокрема йдеться про бойкот країн, які уділяють азиль терористам, які схопили літак.

Зросли шанси віднови Паризької конференції про В'єтнам

Париж. — Голова американської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам, Вілліям Портер, вернувся в минулий понеділок до Парижу після одномісячного перебування в Америці і заявив на вступі, що президент Ніксон надзвичайно заінтересований у тому, щоб осягнути якесь порозуміння в справі В'єтнаму мирним шляхом. Його поворот до Парижу – ствердив він — є доказом на бажання американського Уряду закінчити війну у В'єтнамі шляхом переговорів. Він підтримав знову мирову пропозицію президента Ніксона з 8-го травня ц. р., але водночас звернув увагу, що американська сторона здає собі справу з того, що турбує комуністичну сторону (характер майбутнього уряду в Сайґоні) і що в ході поважних переговорів американці були б „гнучкими". Так звану мирову конеренцію у Парижі, 149 засідань якої не дали ніякого практичного висліду, перервано 4 травня ц. р. Амбасадор В. Портер заявив тоді, що американська сторона готова в кожній хвилині вернутися за конференційний стіл, якщо тільки комуністи заявлять готовість до поважних переговорів, а не безплідної пропаґанди і ставлення ультиматумів 16 травня він виїхав до ЗСА і мав нараду з президентом Ніксоном після повороту Президента з Москви. Засідання Паризької конференції відбуваються звичайно кожного четверга. Сумнівно, чи таке засідання відбудеться в четвер 15 червня, бо з комуністичної сторони не було ніякого знаку, що вона в будь-чому змінила своє становище та в Парижі нема тепер нікого з керівних в'єтнамських комуністів.

У Чіле зростають антимарксистські настрої, уряд подався до димісії

Сантіяґо, Чіле. — В результаті помітно збільшуваної анти-марксистської опозиції проти режиму президента Сальвадора Алленде та його коаліційного уряду, всі 13 членів цього уряду зголосили в понеділок, 12-го червня, свою резиґнацію, щоб дати Президентові можливість перевести будь-які запляновані ним реформи. Президент може прийняти або відкинути зголошені резиґнації 13 міністрів. Згідно з одержаними інформаціями, президент Алленде вже від двох тижнів відбуває таємні наради із партнерами своєї лівої коаліції в намаганні знайти якусь розв'язку для внутрішньої політичної кризи, що загрожує розбиттям цієї коаліції. У зв'язку із зростаючою в країні економічною кризою, збільшується також опозиція і деякі члени Соціялістичної партії, яку очолює президент Алленде, вимагають приспішення „революційного процесу".

Встановлено понад 200 жертв великої повені в Рапід Ситі

Рапід Ситі, Південна Дакота. — Понад 5,000 осіб з Національної Ґвардії та добровільців з міських і повітових урядовців продовжують очищувати терен та розшуки за дальшими жертвами жахливої, найбільшої в Америці за останніх 35 років повені, що навістила цю місцевість минулої п'ятниці. Досі знайдено та зідентифіковано вже понад 200 жертв цього стихійного нещастя і побоюються, що їх може бути далеко більше. Загальні матеріяльні шкоди з цієї повені обраховується на понад 100 мільйонів долярів. Президент Ніксон проголосив Рапід Сити „районом нещастя" та поставив до розпорядження федеральні фонди на швидку допомогу потерпілим.

ВИСТАВКА КЕРАМІКИ ЛЕСІ ДЯЧЕНКО - КОЧМАН В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Протягом червня тут при бібліотеці Нортістерн Ілліной Університеті відбувається надзвичайно успішна виставка кераміки Лесі Дяченко-Кочман. Предмети є переважно ручної роботи, природніх кольорів й модерного стилю.

Детройт переступив $100.000 у пожертвах на Українські Студії в Гарварді

Ню Йорк. — Минулого місяця Андрій і Марія Цісаруки в Детройті пожертвували до Фонду Катедри Українознавства 5,600 долярів. Це одна з найвищих досі зложених пожертв у збірковій кампанії ФКУ від окремої особи. Із 198-ох Меценатів ФКУ (меценат ФКУ — жертводавець, що вплатив 1,000 або більше долярів) чотирьох пожертвувало по 5 тисяч долярів — інформують з ФКУ. В Детройті є вже 30-ох Меценатів ФКУ. Дев'ять чергових осіб задеклярувало 1,000 — долярові пожертви. Сімох меценатів ФКУ пожертвували суми у висоті двох, або більше тисяч долярів. Андрій і Марія Цісарук — 5,600; Михайло і д-р Валентина Савчук — 3,500; д-р Павло й Ірина Джуль — 3,100; Ярослав і Галина Конопада — 3,000; інж. Іван Панчак — 3,000; Михайло і Марта Віхорек — 2,000; Іван Панчук — 2,000. Д-р Микола і Ірена Гнатчук пожертвували 1,500 дол.; Теодор Гелемей — 1,350; д-р Еміль і д-р Ксеня Лебедович — 1,300. По 1,200 дол. — Ярослав Білоус, Йосиф і Марія Гурський, Петро Драґан, Дарія Пісецька, д-р Володимир Прокопович, Оля і Петро Рогатинський. По 1,100 — Ярослав і Оля Дужий, д-р Роман і д-р Софія Заплітний, інж. Євген Пиндус, Іван і Марія Ровенчук, Степан і Анна Феденко. По 1,000 — проф. Петро Біланюк, інж. Ігор і д-р Любомира Коцур, Іван і Ірена Ляш, д-р Володимир і Оксана Мигаль, д-р Теодор і Ореста Ткачук. Крім осіб меценатами ФКУ стали також чотири установи в Детройті. Капеля бандуристок— 2,000; Відділ Т-ва Українських Інженерів — 1,200; Відділ УЛТПА — 1,100; Кредитівка „Самопоміч" — 1,100. Крім меценатів ФКУ в Детройті є теж майже 500 жертводавців до ФКУ. Прізвище кожного жертводавця буде дбайливо вписане в Пропам'ятну Книгу ФКУ. Матеріяли до цієї Книги вже збираються, а до друку підготовиться її при кінці 1973 р.

Українська громада в Детройті, досягнувши в збірковій кампанії ФКУ 100 тисячної суми, вибилась тепер на перше місце.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пересування пішаків

Здійснені останніми тижнями зміни в совєтському керівництві Української ССР привернули увагу світової опінії не так самою вагою становищ і функцій, що були переобсаджені іншими особами, як міркуваннями політичних обсерваторів щодо здогадної опозиції донедавнього першого секретаря Центрального Комітету Комуністичної Партії України і водночас повноправного члена московського Політбюра Петра Шелеста проти „співіснування" з Вашингтоном, і то в час, як ЗСА показали твердий кулак і Москві і союзному з нею Північному В'єтнамові, заміновуючи північнов'єнамські порти.

Самий факт особових змін на становищах московських наказних „керівників" у Києві спеціяльного зацікавлення у світі не викликав. Мало-хто у світі знав і знає, що діє якийсь „уряд" Української ССР, що має він свого прем'єра, що, крім всесоюзної Комуністичної Партії Совєтського Союзу, існує ще якась Комуністична Партія України із своїм ЦК, але взагалі без членів, бо всі комуністи в Україні є тільки членами КПСС. Про те, наприклад, що головою Ради Міністрів УССР був Володимир Щербицький, не знали не тільки читачі західніх газет, але й навіть у своїй більшості громадяни Совєтського Союзу, в тому числі й люди з Української ССР. Уперше в світі, і то при нагоді відвідин през. Ніксона в Москві, почули люди, що є якийсь Олександер Ляшко, фіктивний голова Президії фіктивного Верховного Совєту УССР, що його дехто називає „президентом України".

Проведені Москвою на керівних становищах в Києві зміни, бож про якесь „обирання" не було навіть і мови, були по суті звичайним перетасуванням карт, чи пак пересуненням пішаків на шахівниці. Дотеперішнього першого секретаря ЦК КПУ Петра Шелеста перевели в Москву на становище одного із заступників прем'єра. На його пост перекинули дотеперішнього „прем'єра" уряду УССР Володимира Щербицького. Опорожнене ним становище голови Ради Міністрів, значить виконного органу, зайняв Олександер Ляшко, дотеперішній голова Президії Верховного Совєту, тобто „парляменту", або законодавчого органу УССР, процедура, яка не практикується ні в якому парляментарному устрої світу. На місце Ляшка переведено ще когось там, і так далі.

Уся ця комедія з пересуванням керівних осіб в режимній ієрархії УССР доводить тільки, що ніякої суверенности й незалежности ні уряд УССР, ні ЦК КПУ, ні Верховний Совєт — не мають, що вони виконують тільки те, що їм диктує керівництво партійного апарату в Москві.

25-ліття Пляну Маршалла

Політичне обличчя Західньої Европи могло б мати багато шрамів, а може й ран, коли б не велетенська і вчасна американська допомога у формі так званого Пляну Маршалла. 25 років тому повоєнна Европа лежала в руїнах, а над тими руїнами похмуро підіймався червоний привид комунізму: сталінський СССР захопив під час війни нові великі території, позбавив незалежности держави, які нині називаємо країнами - сателітами. У Греції в той час уже комуністичні партизани намагалися захопити владу. У Франції було страшне безробіття. У Німеччині не вистачало всього найбільш необхідного, і комуністи сподівалися там „погріти руки" на народному нещасті.

Врахувавши всі особливості відносин світу неволі і світу демократичних свобід, президент Гаррі Труман звернувся до Конґресу з закликом асигнувати 400 мільйонів долярів спершу на економічну допомогу Греції. Конґрес зрозумів вагу справи і ту суму призначив. Але проблема була не тільки в спротиву комунізмові, треба було допомогти вільній частині Европи стати на власні ноги. У 1947 р. генерал Маршалл повідомив про плян великої американської допомоги Західній Европі, що згодом дістав назву Пляну Маршалла. 16 европейських країн з вдячністю відгукнулись на ту великодушну пропозицію. В Европі почала діяти Організація Европейської Економічної Співпраці. Між 1948 і 1952 роками ЗСА видали у формі різних субсидій для країн вільної частини Европи 13 мільярдів долярів. Европа завдяки цьому швидко залатала діри, відбудувала економіку й почала її розвивати так, що Західня Німеччина, наприклад, сама стала економічним „суперником" ЗСА. Дії Пляну Маршалла викликали припадки ненависти в комуністів не тільки в Москві, а й у Франції, Італії й інших країнах, виявляючи тим їхнє справжнє обличчя — вони насправді не дбали про покращання життя трудящих, а саме цьому сприяв Плян Маршалла.

Сучасна міцна економічно й стабільна політично Західня Европа — це значною мірою вислід розумної політики Білого Дому за през. Трумана.

І. Вовчук

КООПЕРАЦІЯ ЗАМІСТЬ КОНФРОНТАЦІЇ

(Розважання)

(1)

Рясний на політичні події видався травень. У пресі багато розважань про них, а найбільше про відвідини Президентом ЗСА московського царства. Говориться, що тими відвідинами започатковано мирний наступ в обороні свободи. Правда, після відвідин Києва, якось ніяково чи замрячено виглядає голошена за американськими традиціями свобода для всіх націй. У своїй промові в залі кремлівського палацу Президент запевняв народи Совєтського Союзу у глибокій американській вірі в національну свободу, на якій базується природне право націй на своє державне життя. А в Києві у президента Ніксона не знайшлося привітного слова до українців. Чи треба було їхати? — мабуть, подумають про себе українці, спрагнені національно - державної волі і свободи.

В нинішньому, травневому миротворенні характеристичне, що „мирний наступ" здійснювано тоді, коли у В'єтнамі, після ультиматуму і рішучих заходів Уряду ЗСА, посилено нищення московської техніки і військової амуніції, якими воює Північний В'єтнам. В Москві на рішучі заходи американського Уряду і посилені бомбардування зареаґували заявою-протестом. Американські ліберальні миротворці перелякалися рішучого кроку Президента, боялися конфронтації, а в Москві обмежилися заявою уряду і готувались до зустрічі з Президентом.

Те, що кремлівське керівництво, не зважаючи на посилені воєнні дії у В'єтнамі, не поважилось бодай відкликати заповіджену зустріч, а вітало високого гостя і миротворило, вказує, яку мову розуміють у Кремлі. Московський уряд передусім рахується з силою і рішучістю тих, кого вважає за ворогів. Звичайно, крім рішучости, були й інші причини, що вплинули на московський ханат поспішити з переговорами з Вашингтоном у незручний для московського престижу час.

На мою думку, головніші з них такі: 1. Унормовуючи відносини з ЗСА Москва хоче знайти вихід з економічних труднощів, зокрема з передбаченим неврожаєм у цьому році; 2. Намагання забезпечити невтралітет ЗСА в московсько - китайському конфлікті, що не має виглядів на послаблення і ліквідацію; 3. Зближення з ЗСА улегшить Москві добитися скликання Европейської конференції; 4. Імперська промисловість потребує переустаткування. Мало значення і побоювання Москви з приводу передбаченого розміщення ЗСА нової противобалістичної системи „Сейфґард". В Москві дуже бояться, що ЗСА стануть на шлях зближення з Китаєм, а це посилить небезпеку від тієї країни, яка в обчисленнях кремлівського керівництва вважається за головну.

***

За два дні до зустрічі московських вельмож з Президентом у Москві відбувся пленум ЦК КПСС. На пленумі, як подано в скупому інформаційному повідомленні, вислухано і обговорено дві доповіді: Л. Брежнєва — „Про міжнародне становище" і секретаря ЦК І.Капітонова „Про обмін партійних документів".

В урядових комантарях преса наголошує, що пленум „цілком схвалив і підтримав" зовнішню політику ЦК, який, „керуючись ленінськими принципами співіснування", провадив політику „з ділових і реалістичних позицій".

Діловий реалізм змусив кремлівських володарів шукати в переговорах виходу з економічних і політичних труднощів. А в СССР перевести важливий організаційно - політичний захід" — чистку партійних кадрів, назвавши її обміном партійних документів.

„Правда" з 21 травня в редакційній статті переконує читачів, що ЦК „вважає за корисні такі відносини СССР і ЗСА, які дозволили б наладнати вигідні взаємини на користь народів обох країн, не відступаючи від принципів нашої політики".

Так, мов би большевики в своїй політиці будь - коли притримувались принципів. „Усе залежить від уміння використати можливості", — твердить головний фахівець у справах т. зв. міжнародного комунізму Б. Пономарьов. („Правда" з 18 березня 1971). Хоч про принциповість своєї політики большевики говорять багато, в практиці ті принципи завжди були і є на послугах великодержавної влади імперського комплексу СССР, створеного на руїнах царської Росії.

Вже на другий день після захоплення влади Ленін визначив, що історичною місією радянської Росії є створення „Світової Радянської Республіки за зразками і прикладом радянської Росії" (т. 24, 3 вид., ст. 150).

Справжньої віри в комунізм, як соціяльно - гармонійну систему, при якій зникне насильство, у большевиків ніколи не було ні за Леніна, ні за Сталіна, а ще менше за царювання Хрущова. А за нинішніх володарів і рештки її вивітрились. Тому так легко большевики відступають від принципів і ідеологічних засад, коли треба рятувати великодержавну владу.

Міняючи тактику, достосовуючи її до змінених обставин, стратегія большевиків ніколи не зрікається маячення, що „повна перемога соціялізму в усьому світі неминуча", як заявив Л. Брежнєв на 24 з'їзді КПСС.

Проф. д-р Володимир Янів
Ректор УВУ

ПІДСУМОК ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ УВУ

17 січня 1921 р. відбувся перший виклад в Українськім Вільнім Університеті у Відні, — на той час єдиним екзильним університеті у світі. Теперішній Провід УВУ вирішив відзначити Золотий Ювілей його існування. Ювілейні торжества охопили у 1971-72 рр. чотири континенти: Европу, Північну й Південну Америку та Австралію. Найвищі церковні достойники з Його Блаженством Первоієрархом УКЦ кардиналом Йосифом та довголітнім Куратором УВУ і його Добродієм Архиєпископом Іваном перебрали протекторат. З нагоди рівночасного відзначування Золотого Ювілею УАПЦ два Ієрархи тієї Церкви, Митрополит Мстислав та архиєпископ Михаїл, були відзначені почесними докторатами. Наші найвищі громадські об'єднання — СКВУ, КУК, УККА та КОУТГЦУ — відзначили подію окремими урочистими закликами, ствердивши унікальне явище, що УВУ зумів утриматися в найважчих еміграційних умовах 50 років, ставши таким чином найстаршим екзильним університетом. Тисячі громадян взяли особисто участь в десятках імпрез, які відбулися у 28 різних місцевостях. На цих імпрезах прочитано до півтори сотні доповідей та виголошено сотні привітів.

Зворушливі були зустрічі із молоддю, при чому спеціяльно цікаві були дискусійні панелі із студентством на тему сучасної духової ситуації у світі та серед нашої молоді у діяспорі, а студентська заслужена Централя — ЦЕСУС — улаштувала для відзначення ювілей УВУ і свого власного 50-ліття — окремі студійні дні в Мюнхені (1971). Сотні статтей, дописів та інформацій у всіх органах різних світоглядових спрямувань підтвердили ті симпатії українського громадянства, які виявилися в часі останніх двох років, при чому треба наголосити відрадний факт, що в багатьох місцевостях саме ювілей спричинився до замирення й об'єднання наших громад, які соборно відзначили знаменну дату нашої історії — постання інституції, що стала у нас символом свободи думки і досліду.

„Це — загальний скажденсований підсумок для широких кіл нашого громадянства, поки сучасний літописець дасть точнішу, утривалену хроніку деталів. Але цей підсумок — це одночасно велике зобов'язання: не розбазарити здобутого великого морального та матеріяльного капіталу! 50-ліття на не завершення, а вихідні позиції на дальший шлях, — на друге 50-ліття. З цього погляду найбільше вимовні (але вони теж найбільше зобов'язують) ті пожертви перших фундаторів, які стали засновниками тривалої фундації УВУ: д-рів Б. Филипчака та Є. Грабарчука, які склали на бенкеті в Пасейку по 1000 дол., мгра Б. Болюбаша із Торонта із його вплатою 700 дол., родини д-рів Сидорів - Чарторийських із Чикаґо, п. Є. Шепелявого із Боффало, д-ра М. Мігоцького, д-ра УВУ П. Богданського та проф. Гаєвської (з Ню Джерзі) із вплатами по 500 дол., проф. І. Голембйовського та ген. П. Шандрука із меншими, але постійними датками.

Збіркова акція в часі ювілейних років запевнила насамперед фонди на поточні витрати двох років, від яких узалежнені урядові дотації в подвійній висоті у відношенні до зібраних власних фондів), а крім цього дозволила здобути резерви у висоті 30.000 дол., які стають підставою тривалої фундації, що має з відсотків запевнити майбутнє УВУ і що повинна бути у найближчому часі доведена до 100.000 дол. Одночасно постає у Мюнхені біля нашої Церкви релігійно - культурний осередок, у склад якого ввійде Дім Української Науки, що в ньому знайде своє приміщення УВУ — поруч із братніми науковими установами — НТШ та УТГІ. Це в цьому домі золотими літерами на пропам'ятній таблиці будуть вписані імена всіх фундаторів та добродіїв.

Але Ювілейний рік дав для УВУ ще більшу цінність, ніж матеріяльні засоби на діяльність: спільноту відданих співробітників, які заклали в двадцятьох місцевостях З'єднаних Стейтів та Канади комітети, що зайнялися підготовою імпрез на місцях. Саме та спільнота стає підложжям нових цінних ініціятив, що мають змагати до розбудови фондів. І так, Комітет Прихильників УВУ в Ню Джерзі підготовив льотерію на виграш 11 картин наших найвідоміших мистців - малярів, при чому прибуток з льотерії має цілком іти на поповнення Ювілейного фонду, як зачатку тривалої фундації УВУ.

Для Ректорату УВУ ця ініціятива особливо цінна, бо вона — найвимовніше свідоцтво тієї спільноти, яка виникла із співдії: ініціятори не тільки працюють повністю безплатно, але ще й власними фондами покривають усі витрати, зв'язані з льотерією.

Але поруч із жертвенністю спільноти прихильників УВУ треба ще відзначити велику солідарність українських мистців з українським науковим світом, — солідарність представників двох галузей української культури. Тому з повною сатисфакцією і глибокою вдячністю треба занотувати прізвища цих майстрів пензля, які стануть на десятиліття прикладом глибокого ідеалізму української людини. І тому вони всі будуть теж записані на пропам'ятних таблицях фундаторів УВУ: Богдан Божемський, Яків Гніздовський, Святослав Гординський, Олекса Грищенко, Любослав Гуцуляк, Едвард Козак, Га-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Любомир Винар

НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ЗСА

У 1962 році автор цих рядків висунув цілу низку важливих питань у зв'язку з науковим вивченням і документацією українського життя в Америці („Історія українців в Америці", „Наш Світ", ч. 14, 1962). Тоді порушено справу активізації дослідів цієї занедбаної ділянки і конкретне питання опрацювання фундаментальної історії українців в ЗСА. Від того часу проминуло понад дев'ять років, але дуже мало зроблено. Проте, тепер можемо поділитися з українською громадою доброю вісткою.

Минулого року в Кентському Стейтовому Університеті створено дослідчий центр, який займається вивченням окремих етнічних груп в Америці. У програмі намічено також дослідження многогранного українського життя, як також численних інших етнічних спільнот. Не будемо в нашій статті аналізувати причини, які впливали в недавно минулому на незаінтересованість цією важливою ділянкою американських установ, як також українських вчених і взагалі української громади. І хоча були менш або більш вдалі спроби відживити дослідження українського життя в ЗСА (наприклад, діяльність Комісії УВАН, почини Українського Історичного Т-ва, Українського Соціологічного Інституту) — успіхи не були задовільні. Під сучасну пору головно в „Українському Історику" появляються спорадично матеріяли, присвячені історії українців в ЗСА. Проте, до 1972 року в американських університетах не знаходимо жадних осередків або центрів, які поставили б у свої програми систематичне дослідження українського життя в Америці.

Уважаємо, що опрацювання історичної метрики життя і діяльности українців і їхніх нащадків у ЗСА належить під сучасну пору до одного з найважливіших завдань. Ідеться не лише про прояви українського внутрішнього життя у різних ділянках, але також про вклад українців в американське загальне життя і вплив їхньої діяльности на українських землях в минулому і сучасному, як також і в інших країнах. Це треба розуміти і пам'ятати всім, хто розуміє не лише вагу наукових дослідів, але також застановляється над минулим, сучасним і майбутнім української спільноти в ЗСА. Ми прийшли до переконання, що при відповідній координації і співпраці між американськими та українськими науковими установами і при підтримці та вирозумінні українських громадян і установ зможемо за відносно короткий час мати тривалі успіхи у цій важливій ділянці.

Плян праці Центру КСУ

У 1972 р. при Центрі КСУ створено українську секцію, в якій розпляновано наукове дослідження життя українських установ і громади в ЗСА. Центр тісно співпрацює з Українським Історичним Товариством та іншими науковими установами, які мають безпосереднє відношення до наведеної вище тематики.

Уважаємо, що співпраця і участь українських наукових установ на форумі американських університетів і асоціяцій дуже побажана й потрібна. Принципи ізоляції і „геттовости" в науковому житті не мають жадного виправдання.

Центр КСУ зосереджується виключно на науково-дослідчій праці у трьох основних аспектах: а) науково-видавнича діяльність: б) започаткування програми „орал гісторі" — опитування українських діячів в ЗСА і рекордування їхніх розповідей на магнетофонній стрічці; в) розбудова українознавчої колекції в КСУ.

Вирішено в першу чергу опрацювати англійською мовою декілька основних публікацій, а саме:

1. Енциклопедичний довідник „Українці в ЗСА". Ця праця буде складатися з двох основних частин. Перша охоплюватиме історію української громади, українське церковне, наукове, суспільне, культурне, економічне і інші ділянки діяльности української спільноти в ЗСА. Друга частина включатиме енциклопедичні дані про українські церкви, школи, професійні, економічні, політичні, молодечі і інші установи. В окремому додатку плянується включити дані про українську пресу і вибрану бібліографію. Це буде основна книга знання про українців в ЗСА, необхідний довідник для всіх, хто цікавиться українцями в ЗСА і взагалі етнічною проблематикою. Цей фундаментальний довідник з відповідними доповненнями плянується видавати щочотири роки.

2. Історія українців в Америці. Фундаментальна історія, базована на джерелах і літературі. Хронологічно охоплює XVIII стол. до 1970-их років. Всі вияви українського життя в ЗСА будуть докладно проаналізовані. Тут треба пригадати, що проф. Галич був піонером наукового опрацювання історії українців в ЗСА і в 1930-их роках активно розробляв ці питання. Проте, сьогодні нам потрібно нової академічної історії, допровадженої до 1970-их років. Це може бути збірна праця, в якій співпрацюватиме цілий ряд спеціялістів. Ця історія заповнить велику прогалину в науковій літературі.

3. Бібліографія для вивчення життя українців в ЗСА. Анотований бібліографічний довідник найважливіших джерел і літератури до історії українців в ЗСА. Беручи до уваги, що багато важливих матеріялів до історії порозкидувані в різних виданнях (календарі, преса, ювілейні книги тощо), — вага цього видання ясна.

Звичайно з розвитком нашого Центру будемо опрацьовувати інші теми, як, наприклад, історію української преси в ЗСА, а також монографічні дослідження, як, наприклад, історію української преси в ЗСА, а також монографічні дослідження окремих ділянок. Тут треба зазначити, що є певна послідовність у науково-дослідчій програмі. Спершу хочемо за відносно короткий час підготовити Енциклопедичний Довідник, а згодом інші видання.

Програма опитування і рекордування („орал гісторі")

(Закінчення на стор. 5-ій)

Лариса Д-чук

„ЧЕСТНОЄ СЛОВО" БОЛЬШЕВИКА-КОМУНІСТА

(1)

Проспівали треті півні, і паніматка, полегшено зідхнувши, перехристилась: „Слава Богу, минула ще одна безконечно-довга осіння ніч!" Ніч безнадійно — темна й зловісна, як і думки, що не дають паніматці спокою ні вдень, ні вночі цього бурхливого 1918 року. Кожного ранку, разом з туманами, в село приповзали страшні чутки: когось пограбували, когось спалили, замордували, повісили чи кинули живим у колодязь. Банди озброєних душогубів, що іменували себе „червоною ґвардією", тероризували населення, грабуючи й мордуючи беззахисних чесних селян, особливо по хуторах.

Вдень на душі ставало спокійніше, і люди радісно вітали денне світло, що хоч трохи заспокоювало нічну тривогу.

В хатах почали засвічуватись кволі вогники, господині вставали до щоденної праці. Паніматка тихенько вдягнулася, щоб не збудити панотця, який тільки перед ранком забувся неспокійним сном. Десятирічна ж дочка спала по-дитячому міцно й безтурботно.

В кухні вже тинялася з кутка в куток напівсонна Марійка, молоденька помічниця в їхньому нескладному вже господарстві. Позіхаючи, вмилася холодною водою і заметушилась по кухні. Починався звичайний буденний ранок.

Паніматка мовчки поралась, опанована тривожними чорними думками та недобрим передчуттям. „Невже щось страшне має статися? Так моторошно на серці, так тяжко, немов непосильний тягар насунувся і душить, не дає дихати".

Іноколи до паніматчиної свідомости долітав Марійчин голос: „...І чого він мені сниться, той цибатий Степан? Таж я про нього ніколи-ніколи й не думаю! Їй-же право, не думаю! От і заприсяглася. А він мене вчора перестрів та й питає, чому я на вулицю не ходжу. Каже: „Ти ж уже дівка, тобі сімнадцятий минув". А я йому: „Мені мама не веліли ходити на вулицю, бо тепер такі страшні часи, а я ж ще дуже молода..." Еге ж, паніматко", - жебоніло й жебоніло щасливе своєю молодістю дівча. У господині й самої трохи посвітлішало на душі, коли глянула на дівчину, що посміхалася чи то до своїх сімнадцяти років, чи до цибатого Степана, який їй „аж ніяк не в думці".

„Гав, гав, гав! — обізвався з-під повітки куцохвостий Рябко, вірний охоронець родини. За своєю собачою логікою, він ділив відвідувачів на кілька категорій, вітаючи кожну категорію по-різному. На парафіян, з якими йому приходилось досить часто здибатися, він погавкував спокійно, лагідно, так, ніби то тільки „для годиться". Досить люто кидався на старців-жебраків, що завжди ходили з довгими костурами і цим його нестерпно дратували. Найгіршими ж Рябковими ворогами були червоноґвардійці. На них він наскакував із справжньою звірячою лютістю, відчуваючи в них спричинників багатьох нещасть, які вони завдадуть його господарям. За такі „контрреволюційні" дії він був засуджений до розстрілу, від якого йому пощастило врятуватись. Довго після того відсиджувався він у бур'янах, лише зрідка навідуючись уночі на подвір'я, щоб поїсти чи напитися води.

Цим разом Рябко ліниво гавкнув кілька разів і підтюпцем побіг до хвіртки, біля якої в ранішньому тумані маячіла дрібненька постать. Як видно, прийшов хтось свій, кого пес добре знав, бо він радісно заскавучав.

— Дивіться, дивіться, паніматко, які танці затіяв наш Рябко з бабою Крисачкою! — глянувши у вікно, пирснула Марійка, рада з будь чого посміятися.

А собака, вилежавшись за довгу осінню ніч, кружляв, виробляючи різні піруети, навколо маленької постаті, що дріботіла стежкою від воріт до хати. Він усе намагався лизнути гостю в обличчя, а бабуся відбивалася від його пестощів довгим ціпком, що тримала в руці. Нарешті пес почув чиїсь кроки на сусідній вулиці і з гавкотом погнався до протилежного кутка просторого подвір'я.

Гостя тим часом зайшла до хати. Поставила ціпок біля дверей, статечно перехристилася до ікон на покуті, а тоді, вхопивши господиню за шию, заголосила, як по покійникові:

— Ой лишенько, матусенько, горе нам, горе! Пропали ж ми всі, якщо Цариця Небесна не покриє нас чесним своїм омофором! — лементіла бабуня, тулячися до паніматки.

— Що сталося? Сядьте, та спокійно розкажіть, яке нам буде горе, що ви таке страшне чули? — посадила господиня гостю на лаву й сама сіла біля неї.

— Отож на вчора, — трохи вгамувавшись, почала бабуня свою розповідь, — загадали людям сходитися на той митюжок*). Колись казали — сходи, а тепер кажуть митюжок чи що... Загадував Євген Назаренків, отой, що був на службі в Петербурзі, там і мій старий служив колись у солдатах, та Афонька, от і забула, як його прозивають. Отой, що з Курська, що вчителює, що пристав у прийми до дякової Ганни. Пішов і наш Василь туди. Та хіба ж він розкаже доладу, що там чув чи бачив. Питала я його, питала, а він тільки й мовить: „І навіщо вам, мамо, про те знати? Вам тільки на печі сидіти та пір'я драти, ви ж уже старі"... Так нічого й не добилася від нього. А ввечері забігла кума Мокрина та, спасибі їй, геть усе чисто розказала, як воно було, і такого страху нагнала, що я не спала цілу ніч, а ледве на світ поблагословилося, зразу ж до вас прибігла. Ви ж читаєте газети, то знаєте, що на світі робиться.

— Тепер не дуже знаємо, бо газет немає. А що ж таке страшне вам сказала кума Мокрина? Що там на тих сходах було!

— Зразу виліз на діжку Афонька, та й звелів людям, щоб не слухали нікого, тільки їх з Євгеном, тих гарнізовців, бо вони людям землю будуть наділяти. А я й думаю, що то все брехня. Де ж той Афонька візьме землю, коли він сам нічого не має, голий, як бубон. Ну, в Назаренків є трохи землі, та хіба ж старий дасть Євгенові, щоб той наділяв нею чужих людей. Щось воно не так... А ще казала кума Мокрина, — стишивши голос, продовжувала бабуня, — що до нас ідуть з Петербурґу якісь великани. Такі великі люди з одним оком у лобі, будуть вони ввесь наш християнський люд їсти...

— Бабуню, немає в Петербурзі людоїдів з одним оком. Може то ваша кума чула, що йдуть з Петербурґу большевики, партія так зветься. Але вони з двома очима, як і всі люди, і харчуються так, як і всі інші...

*) Мітинґ.

(Далі буде).

ПРОТОКОЛ

Протокол нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, що відбулися в головній канцелярії в Джерзі Сиrі в суботу, 25-го березня 1972 р. В нарадах узяли участь усі члени Головного Екзекутивного Комітету, а саме: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник гол. предсідника проф. Іван Телюк, заступник гол. предсідника на Канаду сен. Павло Юзик, заступниця гол. предсідника п-і Марія Душник, заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і виконуюча обов'язки головного касира п-і Уляна Дячук та головний редактор Антін Драган і голова Головної Контрольної Комісії мгр Іван Геврик.

I. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради відкрив о год. 10.05 ранку головний предсідник Йосип Лисогір, після чого вставанням з місць і мовчанкою вшановано недавно померлого головного касира сл. п. Петра Пуцила. На пропозицію головного предсідника прийнято наступний порядок нарад:

1. Вікриття нарад
2. Схвалення до друку протоколів нарад Екзекутиви, що відбулися 16-го грудня 1971 р., 28-го січня і 5-го лютого 1972 р.
3. Звіти членів Екзекутиви і головного редактора
4. Справа звітів членів Головного Уряду на річне засідання, що відбудеться від 22-го до 26-го травня 1972 р.
5. Звіт із будови будинку під нову канцелярію.
6. Різні справи
7. Закриття нарад.

Після прийняття порядку нарад головний предсідник Йосип Лисогір представив п-і Уляну Дячук, яку він, після смерти 23-го лютого 1972 р. сл. п. головного касира Петра Пуцила, назначив на заступницю, про що повідомив усіх членів Екзекутиви, а вслід за цим 24-го лютого 1972 р. відбулося засідання Екзекутиви і на порядку нарад була ця справа. На цьому засіданні не могли бути приявними члени Екзекутиви сен. Павло Юзик, проф. Іван Телюк і Ярослав Падох, але всі були повідомлені про засідання і про визначення ним п-і Дячук, довголітньої урядички фінансового Відділу Головної Канцелярії, а останньо асистентці головного касира, й як відчував усі члени Екзекутиви погодилися на цю номінацію, яку він виконав на основі ст. 35 статуту УНСоюзу.

Заступник головного предсідника проф. Іван Телюк заявив, що в протоколі засідання Екзекутиви 24-го лютого 1972 р. подано, що він апробував рішення головного предсідника, але тепер він його оспорює і в зв'язку з цим відчитує наступну заяву:

Спростування заступника гол. предсідника проф І. Телюка відносно протоколу з дня 24-го лютого 1972 р.

У протоколі з дня 24-го лютого, який відноситься до призначення виконуючого обов'язки головн. касира пристосувано 35-ий параграф статуту УНС, де сказано, що... „головний предсідник має владу на випадок тимчасової нездатности чи нездібности якого небудь головного урядовця призначити інших членів Союзу полагоджувати обов'язки його уряду аж до часу обсадження того уряду..." Рекордовий секретар Володимир Сохан висловився теж за таким призначенням п-і Уляни Дячук, та поінформував, що він порозумівся із заступником головного предсідника проф. Іваном Телюком відносно цього призначення і має від нього повновласть висловитися за таким полагодженням цього питання до чергового засідання Головного Уряду.

„Заявляю, що після моєї інтерпретації параграф 32-ий а не 35-ий повинен бути застосований, де сказано: „На випадок смерти, резигнації, постійної нездібности або постійної нездатности якого небудь вибраного урядовця Союзу, Головний Уряд має право покликати іншу особу на опорожнене місце аж до скінчення каденції". Звертаю увагу на слідуючі підкреслені вислови, на випадок смерти, постійної нездібности і якого небудь виборного урядовця).

Коли заст. гол. предсідника і рекордовий секретар п. В. Сохан повідомив мене телефонічно про несподівану смерть гол. касира П. Пуцила, і що є конечним негайно призначити когось полагоджувати обов'язки касира, „бо нема кому підписувати чеків" то я дав свою згоду, щоб ці обов'язки виконувала п-і Уляна Дячук.

Після одержання протоколу засідання із 24-го лютого, під час мого побуту на похороні в Чикаго, а відтак додатково телефонічно 10-го березня, коли мене повідомлено, що п-і Уляна Дячук буде виконувати також екзекутивні права касира, я висловив моє застереження і просив передати це до відома головному предсідникові. В додатку, 14-го березня особисто телефонічно повідомив про мою інтерпретацію гол. предсідника п. Йосипа Лисогора, що п-і Уляна Дячук може виконувати лише обов'язки касира, але без екзекутивного права. Мотиви моєї інтерпретації базуються на цьому, що параграф 35-ий повинен бути застосований, де виразно говориться про смерть, а не тимчасову нездатність, як також зазначено, що це відноситься до виборчого урядовця Союзу, а не до якогонебудь головного урядовця.(?)

Дальше, сама побудова статуту УНС виразно підкреслює, що в міжконвенційному часі, найвищу владу має Головний Уряд, а Екзекутивний Уряд в основному має виконувати постанови Конвенції і головного Уряду УНС. В кожному підприємстві чи установі розрізняється два роди обов'язків, екзекутивні і технічні, хоч дуже часто це може виконувати одна особа, Репрезентація, право голосу і відповідальність належить до екзекутивних функцій, а технічне виконування обов'язку може виконувати кожна найнята особа. Отже після моєї інтерпретації члени Екзекутиви УНС не мають права надавати екзекутивних привілеїв особі, яка виконує технічні обов'язки виборчого урядовця Союзу. Це право на підставі статуту належить тільки в міжконвенційному часі Головному Урядові УНС".

Після прочитання заяви заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан попросив проф. І. Телюка, щоб вн подав до цієї заявив додаткові вияснення, відповідаючи на два його запити, а саме: 1. Чи проф. Телюк дав свою згоду на те, щоб назначити п-і Уляну Дячук виконуючою обов'язки головного касира, та 2. Чи проф. Телюк читав протокол нарад Екзекутиви з 24-го березня ц. р. перед його надрукуванням та своїм підписом потвердив його вірність і погодився на його публікацію. В. Сохан просив такого вияснення, тому що в заяві проф. Телюка згадувано його прізвище на тому, що це він писав цей протокол. Проф. І. Телюк відповів на ці два питання потакуючо та додав, що він не має нічого проти самого рішення ані проти тексту протоколу, тільки проти інтерпретації цього рішення. Він дальше вияснив своє становище ствердженням, що він годився і годиться, щоб п-і Дячук виконувала обов'язки головного касира, але не погоджується, щоб вона користувалася правами виборного члена Екзекутиви, бо є основна різниця між виконними й екзекутивними функціями та відповідальністю. Приявний на засіданні голова Головної Контрольної Комісії мгр Іван Геврик заявив в імені Комісії, що вона розглянула цю справу й одноголосно рішила, що головний предсідник мав право назначити виконуючого обов'язки головного касира до чергового річного засідання Головного Уряду та що Контрольна Комісія є з цим згідна і прийняла це до відома.

Головний предсідник Й. Лисогір заявив, що Екзекутива мусіла діяти негайно, бо хтось мусів виконувати обов'язки головного касира. Тому він, на підставі 35-го парагарафу, зі згодою Екзекутиви, назначив п-і Уляну Дячук, щоб вона виконувала всі функції головного касира УНСоюзу аж до вибору нового головного касира. Заступник гол. предсідника В. Сохан додав вияснення до протоколу, чим кермувалися члени Головного Екзекутивного Комітету, погоджуючись на таке призначення виконуючого обов'язки головного касира. Він ствердив, що була альтернатива скликати негайно засідання Головного Уряду вже на наступний день по смерти бл. п. Петра Пуцила. Але це було б зв'язане з коштами такого надзвичайного засідання, на яке могло б навіть прибути кворум, або могло прибути всього 13 чи 14 головних урядовців. Тоді могло дійти теж до того, що після вибору касира на цьому надзвичайному засіданні з малим числом урядовців були б застереження до такого вибору і на черговому річному засіданні в травні треба б було переводити другий раз вибори з участю всіх членів Головного Уряду. На додаткові завваги проф. Телюка щодо різниці між виконними та екзекутивними обов'язками і щодо прав виконуючої обов'язки головного касира тільки до виконних обов'язків, Й. Лисогір висловився, що не може погодитися з тим, що людина, яка виконує всі обов'язки касира, не мувить бути відповідальною за цю працю. Для правильного функціонування підприємства ця сама особа, яка виконує обов'язки, має теж на собі відповідальність за ті всі функції.

У відповіді на запит проф. І. Телюка, які були прецеденси у випадках смерти членів Головного Екзекутивного Комітету раніше, В. Сохан розказав про те, що після занедужання бл. п. Івана Кокольського Екзекутива винесла рішення, що на час його недуги всі чеки і письма за головного касира мав підписувати гол. секретар д-р Я. Падох, та що після смерти бл. п. Коколського п'ять днів пізніше залишено це саме рішення важним аж до річного засідання. По смерти бл. п. Григорія Германа, як вияснив В. Сохан, Екзекутива була доручила головному касирові Романові Слободянові підписувати всі грамоти, зміни спадкоємців і листи за покійного головного секретаря. Тоді теж не призначувано нікого з-поза Головної Канцелярії, щоб, як тоді твердив гол. предсідник Дмитро Галичин, не дати кращої шанси котромусь із кандидатів кандидувати на опорожнений пост. Після смерти бл. п. П. Пуцила вже не можна було приділювати підписування за покійного касира чеків і документів головному секретареві, бо тепер вже мали ми в статуті, що головний секретар має підписувати чеки в заступстві головного предсідника і випадках його неприявности. Тому й гол. предсідник пропонував спершу В. Сохановi підписувати чеки і документи за гол. касира. Але, як твердив В. Сохан, він відмовився від цього через перевантаження працею та незадовільний в тому часі його стан здоров'я і тому власне дійшло до призначення виконуючою обов'язки головного касира п-і Уляни Дячук, яка мала всеодно виконувати всі ці обов'язки, то й могла теж сама підписуватись за головного касира. Головний редактор А. Драган згадав теж ще старший преценденс із смертю бл. п. Миколи Муращка, головного предсідника, після якого, згідно з рішенням Екзекутиви, заступник головного предсідника Г. Герман був діючим заступником, але всі функції екзекутивного шефа передано тодішньому головному секретареві Дмитрові Галичинові. Заступник гол. предсідника на Канаду сен. Павло Юзик сказав, що коли до нього телефонував у справі призначення виконуючого обов'язки головного касира головний предсідник зараз по смерти бл. п. Петра Пуцила, то він відразу питав, чи пані Дячук могла б виконувати всі ті функції, що покійний Пуцило. Коли гол. предсідник потвердив це, то він дав свою згоду на те, щоб п-і Дячук виконувала всі функції головного касира ,бо він був проти того, щоб визначувати когось тільки на підписування чеків, тому що треба було скарбника, який міг би виконувати всі функції пана Пуцила. Він ніколи не чув, щоб когось визначувати на якийсь пост, а потім не давати йому тих прав, що йдуть з тим постом. Тому, як людина компетентна, то повинна мати повні права, що їх мав Покійний, на пост якого вона приходить. То він думав, коли його запитував гол. предсідник, що мова про всі пости, які мав Покійний, але якщо б так не було, то він вніс би від себе, щоб п-і Дячук передати всі ці функції і всі ці права, що їх мав Петро Пуцило. На це заявила заступниця гол. предсідника п-і Марія Душник, що п-і Дячук вже всі ці права має. Заступник головного предсідника проф. І. Телюк звернув ще раз увагу на те, що 35-ий параграф говорить про тимчасову нездатність головного урядовця, а 32-й параграф відноситься до випадку смерти виборного урядовця, і власне тому він інакше інтерпретує цю справу. Гол. предсідник Й. Лисогір вияснив, що в обох випадках мусить бути мова про виборних урядовців, бо в справах невиборних службовиків не потрібно взагалі кермуватися постановами статуту. Тому що не можна було скликати негайно Головного Уряду, треба було назначити виконуючого обов'язки головного касира до часу скликання річного засідання. Заступниця гол. предсідника п-і Марія Душник додала, що хоч правно ми мали б були застосувати параграф 32-ий, але це було б не тільки непрактичним, коштовним. Тому й погоджується, що не можна було негайно скликати Головного Уряду. Заступник гол. предсідника В. Сохан додав, що кожних п'ять членів Головного Уряду мали б право вимагати негайного скликання надзвичайного засідання Головного Уряду, про що він теж говорив членам Головної Контрольної Комісії. Але це великий риск, відповідальність та кошти, тому й досі ніхто не хотів взяти на себе такої відповідальности.

Головний секретар д-р Ярослав Падох подав вияснення, що він не був повідомлений про засідання Екзекутиви 24-го березня та що він, цим самим, абстрагуючи від самої проблеми, до якої він не має ніяких завваг, чи додатків, не брав участи у цьому рішенні про призначення виконуючої обов'язки головного касира. При тому він додав, що його можна було сконтактувати телефонічно, або телеграфічно, бо в Головній Канцелярії був його телефон і адреса. Мала їх секретарка гол. секретаря і власне вона повідомила його про смерть гол. касира телеграфічно. Заступник гол. предсдника В. Сохан подав спростування, що він написав у протоколі, що головний секретар не був повідомлений про засідання Екзекутиви, та що він не міг повідомити про це головного секретаря, бо йому не були відомі ані його телефон, ані адреса. Щойно день після засідання Екзекутиви, коли головний секретар потелефонував до Головної Канцелярії, В. Сохан говорив з головним секретарем, довідався тоді від нього про його адресу і число телефону, та повідомив д-ра Падоха про відбуте засідання і рішення про назначення виконуючої обов'язки головного касира, на що йому головний секретар сказав тоді, що він з цим рішенням погоджується. Але в протоколі із засідання В. Сохан не згадував про цю згоду після доконаного факту, подав ясно, що головний секретар не був повідомлений про засідання та заявив, що буде старатися повідомити головного секретаря про похорон бл. п. П. Пуцила. В. Сохан вияснив непорозуміння тим, що він не питав секретарки про телефон чи адресу, а вона сама теж йому не казала, що їх має. Головний секретар доповнив це вясненням, що він хотів тільки спростувати твердження головного предсідника, подане раніше, що всі члени Головного Екзекутивного Комітету були повідомлені про засідання та що всі були згідні з рішенням назначити п-і Уляну Дячук виконуючою обов'язки головного касира, бо його про засідання не повідомлено.

2. Схвалення до друку протоколів попередніх нарад Екзекутиви

Передискутовано протоколи нарад Екзекутиви, які відбулися 16-го грудня 1971 та 18-го січня і 5-го лютого 1972 р. й доповнивши перший з них, схвалено (протоколи) до публікації. На внесення заступника гол. предсідника проф. Івана Телюка, схвалено, щоб протоколи вужчої Екзекутиви вислати до відома всім членам Екзекутиви.

3. Звіти членів Екзекутиви і головного редактора

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ І ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Звіт Уляни Дячук, в. о. головного касира

У першу чергу складаю подяку п-ні Марії Душник, заст. гол. предс. і всім пп. членам Екзекутиви УНСоюзу за вияв довір'я до мене, доручуючи мені виконування обов'язків головного касира. Буду робити все, що в моїй силі, щоб ваше довір'я до мене виправдати.

Майно УНСоюзу:

На день 29-го лютого ц. р. майно УНСоюзу виносило суму: $ 36,905,038.24 і зросло від січня на суму $ 40,645.51.

	Стан чинний	Порівняння з попереднім місяцем
Готівка	$ 459,484.30	— 32,627.02
Бонди й стаки	26,066,774.84	—
Гіпот. позички	7,362,108.53	— 114,700.64
Позички на грамотах	537,495.08	— 1,026.83
Реальності	630,758.45	— 1,000.00
Друк. і електр. машини	26,879.67	—
Позика для УНКорп. для Відновлення Міста	1,821,537.24	+ 190,000.00
Разом:	$36,905,038.24	+ 40,645.51

	Стан довжний	Порівняння з попереднім місяцем
Бонди:		
Забезпеченеві	$36,259,990.01	+ 38,094.95
Братські	339,524.46	+ 5,823.64
Сирітський	159,340.54	+ 274.84
Захисту	112,785.05	— 3,736.61
Наглої Потреби	33,398.18	+ 88.69
Разом:	$36,905,038.24	+ 40,645.51

Коли порівняємо лютий 1972 р. з лютим 1971 р., то прихід в 1972 р. був на $ 33,835.29 менший, чим попереднього року, а розхід більший на суму $ 108,291.76.

Вкладок вплинуло на суму $ 13,725.27 менше. Більше виплачено дозрілих вивінувальних грамот на суму $ 62,080.03, грошових зворотів на суму $ 13,453.41 та посмертних запомог на суму $ 23,834.50.

Інвестиції:

Реальності: Продано реальність при 315 Александер Евеню, Бронкс, Н. Й.

Уділено гіпотечні позички:

Реальність при 77-79 Друга Еве. Ню Йорк (додаткова позичка).	– 26,022.31
Реальність при 540 Фокс вул., Бронкс, Н. Й.	15,000.00
Реальність при 315 Алексaндер Еве. Бронкс, Н. Й.	9,000.00

Гіпотечні позички:

На день 25-го березня 1972 р. маємо 16 позичок, які не вплатили на час своїх рат. З того 5 позичок є в тоці замкнення, а саме:

1) Реальність при 2082 Дейлі Евеню, Бронкс, Н. Й.; 2) Реальність при 190 Рашговм Ровд, Торонто, Онт.; 3) Реальність при 493 Сентраль Евеню, Ню Гейвен, Конн.; 4) Реальність при 3441 В. Норт Евеню, Чикаго; 5) Реальність при 2010 Артур Евеню, Бронкс, Н. Й..

Найдовше залягає з вплатами Українська Католицька Церква в Мельрозе Парк, Па., бо аж за 8 місяців.

Одна позичка залягає з ратами за 5 місяців, 2 позички за 4 місяці, а 8 позичок через два місяці, або коротше.

Спізнені Відділи:

На сьогоднішній день 23 Відділи не прислали на час рахунків. З того Відділи: 4 і 405 ще за січень 1972 р., а всі інші за лютий. Маємо труднощі з Відділами на заході Канади, які розчисляються з вкладками.

Дивіденда:

Кожного року ми розсилаємо приблизно від 72,000 до 74.000 дивідендових чеків. Багато є праці при вдержанні лист тих чеків, які ще не є згрошевлені за минулих 10 літ. Стараємося довідатися, які були б кошти, якщоб цю працю перебрав котрийсь із банків. Банк „Морген Гаранті" в Ню Йорку зажадав, щоб ми тримали приблизно 88.000.00 дол. на конті більше, як дотепер. Будемо ще засягати інформацій у інших банках, в першу чергу „Фирст Джерзі Нешенел Бенк".

Репрезентація:

Брала участь у Річних Зборах Округ Клівленду, Огайо і Пассейк, Н. Дж.

б) Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

В січні ц. р. на конференції з обласними організаторами обговорено світла і тіні минулорічної праці та постановлено новий плян праці на поточний рік, який схвалила Екзекутива й який уже переводиться в життя. Цьогорічною метою є придбання щонайменше 5,700 нових членів, щоб мати змогу покрити всі втрати у членах, яких в цім році буде величезне число бодай 5,000 та придбати бодай невелику надвишку. Щоб виконати це завдання запляновано на цей рік дві спеціяльні кампанії, весняну, чотиримісячну, яка вже з березнем розпочалася та таку ж осінню. Весняна кампанія повинна принести 2,000 членів, а осіння 2.500; чотири проміжні місяці, які відділяють ці кампанії, повинні принести мінімальне число 1;200 членів,тобто по бодай 300 членів. Перше півріччя повинно принести 2,600 членів. Перші два місяці цього року дещо завели наші надії, бо замість дати 600 членів дали 500. Сподіємося кращого висліду в березні і наступних місяцях. В кампанії заанґажовано всі низові клітини УНСоюзу — Відділи, а далі Округи і Області, яким призначено відповідні квоти членів. За вислід кампанії в першу чергу відповідатимуть чотири обласні організатори, в яких областях знаходиться кругло 85% Відділів і всього членства УНСоюзу. Для Областей назначено точні квоти місячні, на час обох кампаній і цілорічні. Від виконання цих квот, буде залежати повний успіх цьогорічної праці, тимто дуже важливим завданням є підшукання більшого числа обласних організаторів, а далі постійних організаторів, тобто півпрофесійних, які за збільшену винагороду зобов'язані давати постійну продукцію. Ці вимоги ставлені постійним організатором обнизили їхнє число, яке минулого року було 14, а тепер спало до шости. Дошкульно відчувається брак бодай одного обласного організатора на Заході й Півночі Канади, а є тепер змога такого організатора дістати. З уваги на це від ЗСА відстає Канада, хоч раніше вона, пропорційно до числа членів і Відділів, давала два рази більше членів, як ЗСА. В Торонті постав новий Пластовий Відділ УНСоюзу, який є з черги десятим пластовим Відділом. Його розбудова вимагатиме багато праці. Деяку надію на пожвавлення організування членів дає факт заанґажування двох нових постійних організаторів, які мали б на повний час організувати членів, а згодом обняти пости обласних організаторів. Вже надруковано дві ґратуляційні карточки, які скоро будуть розіслані до користування секретарям Відділів. Підготовляються акція забезпечення передплатників „Свободи", які не є членами УНСоюзу, що з уваги на значне піднесення передплати для не-членів та факт, що члени платять тільки мінімальну оплату за газету, дає вигляди на успіх. Приготовляється курс для організаторів і вибраних секретарів, який відбудеться на Союзівці в третім тижні червня ц. р. Підготовляється пресова кампанія для приєднання членства да для придбання нових організаторів. Зі секретарської праці слід відмітити підготову до річних нарад Головного Уряду. Вислано повідомлення до головних урядовців, а в наступному тижні вийде пригадка, щоб вони вчасно прислали свої звіти, щоб був час їх надрукувати перед нарадами й їх розіслати. Йде підготова цьогорічного конкурсу для розділення стипендій. Вже зголосилося 40 аплікантів і слід сподіватися бодай вдруге стільки з уваги на підвищення стипендійного фонду. Засідання Стипендійної Комісії пропоную назначити на неділю перед річними нарадами, тобто на 21-го травня ц. р.

в) Звіт заступника гол. предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана

Заступники головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан подав на початку свого звідомлення числові дані про стан і рух членства УНСоюзу за два перші місяці 1972 р. З кінцем лютого УНСоюз нараховував 88.028 членів, у тому 25,050 в деп. молоді, 58,612 в деп. дорослих і 4,366 забезпечених акцидентовими грамотами. Цей загальний стан членства зменшився за два місяці 1972 року на 338 членів. Активних членів мав УНСоюз з кінцем лютого 71,369, в тому 21,337 в деп. молоді, 45,666 в деп. дорослих і 4,366 власників грамот акцидентового забезпечення. Втрати в активному членстві за два місяці 1972 р. виносили разом 511 членів, на що склалися втрати 246 членів у деп. молоді, та 275 в деп. дорослих і прибуток 10 членів у забезпеченні акцидентовими грамотами.

Нових членів придбав УНСоюз в двох місяцях 1972 р. 501, з чого 111 в деп. молоді, 318 в деп. дорослих і 72 грамоти акцидентового забезпечення. Внаслідок суспендування втратив у тому ж часі УНСоюз 84 членів, 164 члени померли, 163 вибрали передчасні готівкові звороти, 311 одержали повні виплати за свої вивінувальні грамоти і 276 закінчили платити вкладки за свої грамоти кляс Р-20 та Р-65. В порівнянні з попереднім роком ці числа втрат були разом меншими на 53 членів, але віднотовано збільшення втрат через готівкові звороти і внаслідок смерти, та зменшення втрат внаслідок суспенз і закінчення платности вкладок за виплачені грамоти.

Звітуючи про дальші переговори про впровадження нових грамот та додаткових договорів забезпечення, В. Сохан поінформував про чергову зустріч з актуаріями та про можливі три нові забезпеченеві пляни, над якими ідуть дальші студії. В. Сохан повідомив про замовлення в друкарні обіжників із таблицями винагород Відділовим організаторам за приєднування нових членів у 1972 р. та про стан підготови до видачі цьогорічної дивіденди членам УНСоюзу, тобто про замовлення друків IBM чеків, про виготовлення в друкарні „Свободи" обіжників з таблицями цьогорічної дивіденди і летючок із закликом до членів жертвувати свої чеки дивіденди на Фонд Наглої Потреби. В доповненні до звіту виконуючої обов'язки гол. касира п-і Уляна Дячук подав В. Сохан інформації про раніші переговори із сусіднім банком про виконування певних праць над чеками дивіденди і зобов'язався вести разом з п-і Уляною Дячук дальші переговори з банками в цій же справі, порівнюючи ціни банків за такі праці з коштами виконування цих праць в Головній Канцелярії при помочі власних машин IBM. Він повідомив про введення української мови на деяких друках, які були досі лише по-англійськи, та про дальші пляни змін в цьому напрямку.

Впродовж двох перших місяців 1972 р. за словами В. Сохана, Рекордовий Відділ закінчив вчасно, згідно з плянами, праці над річними звітами та для забезпеченевих властей, обчислив винагороди та виготовив чеки цих винагоорд за нових членів, приєднаних у четвертому кварталі 1971 р. і так же само обчслив та виготовив чеки винагород предсідникам і касирам Відділів за 1971 р. Крім щомісячних праць веде тепер Рекордовий Відділ інтенсивну підготовку картотек і документів забезпечення членів для їх перенесення у впорядкованому стані до нового приміщення, яке мало б бути готовим весною 1973 року. Вкінці В. Сохан згадав важливість справи поповнення персоналу Рекордового Відділу відповідними силами для запевнення безперебійної праці цього Відділу в майбутньому.

г) Звіт заступниці головного предсідника Марії Душник

Від жіночої Комісії УНСоюзу інформує, що Орися Прокопів викладачка на Університеті в Калґарі, Канада, переклала твори визначної поетки Олени Теліги, замордованої нацистами разом з жертвами Бабиного Яру, й пропонує видати цю збірку, яку Жіноча Комісія розповсюднить в Америці і Канаді. В дальшому пропонує встановити й на цей рік окремі три нагороди для найкращих організаторок УНСоюзу, а саме призначити для них Енциклопедію Українознавства, Історію Грушевського і твори В. Стефаника. Це допоможе оживити жінок до наполегливої праці, зокрема під кінець річної кампанії за збільшення союзового членства. Відносно своєї діяльности в минулому періоді звітодавець інформує про свою участь в окружних зборах УНСоюзу в Ню Йорку 3-го березня ц. р., на яких її обрано заступницею голови та пресовою референткою для англомовної преси. Також брала участь в окружних зборах в Аллентавні, 12 ц. м., на яких вручили почесну плякету члена Клюбу Заслужених секретареві Іванові Гуцулякові та відвідала разом з головою Округи та головною радною Анною Гарас недужого заступника голови

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 3-ої)

Округи Володимира Пипюка. Взяла участь у похоронах сл. п. головного касира Петра Пуцила. Дала інтерв'ю для NBC телевізійної станції, як також в демонстрації жінок в справі Алли Горської. Є активною в своїм 293-му Відділі УНСоюзу, який незабаром відмічуватиме своє 50-річчя. Взяла участь у річній конвенції Нюйоркського Братського Конґресу, на якім її поновно обрали до Екзекутиви того Конґресу. Брала участь у програмі конвенції, відкриваючи її відспіванням гимну та зложенням приречення в дусі братських традицій. Як членка Координаційного Комітету Українського Жіноцтва в Ню Йорку взяла участь у делеґації висланій до Едварда Ларсона, заступника директора Комісії Людських Прав в Об'єднаних Націях, якого інформувала про переслідування українських інтелектуалів в Україні. Брала участь у демонстраціях молоді перед Об'єднаними Націями.

ґ)Звіт заступника гол. предсідника на Канаду сен. Павла Юзика

Покликуючи сен. Юзика до звітування головний предсідник Й. Лисогір подякував йому в імені УНСоюзу за його вклад в підготову нової конституції Канади, в якій визначується Канаду, як етнічно-культурну і мовну мозаїку, запевнюючи повну рівноправність поодиноким етнічним групам, в цьому також українській. Ця конституція, якщо буде схвалена, матиме велике значення на дальший розвиток етнічних груп та їх культур й посередньо може мати також вплив на етнічні проблеми в ЗСА. Звітуючи про стан і розвиток УНСоюзу в Канаді сен. Юзик підкреслив великі можливості розвитку УНСоюзу на тому терені, якщо будуть для того створені відповідні умови. До них належить заанґажування кваліфікованих працівників, утворення й поширення нових плянів забезпечення та доцільне використування наявних ресурсів. Звітодавець очолював Канадійське Представництво УНСоюзу, до якого входять ще три інші головні урядовці УНСоюзу з Канади, які всі разом обдумують канадійські справи. На деякі труднощі натрапляє справа секретаря того Представництва, пост якого запропоновано Богданові Зоричеві, колишньому заступникові головного предсідника на Канаду та голові Канадійської Канцелярії. Звітодавець подає, що брав участь в річних зборах Округи УНСоюзу в Торонті, на яких обрано головою д-ра Осипа Бойка, що дає підставу надіятися на новий розвиток в торонтській окрузі. Подаючи ще додаткові завваги щодо можливостей розвитку союзової праці в Канаді, зокрема в її північно-західних провінціях, звітодавець закінчив свій звіт.

д) Звіт заступника гол. предсідника проф. Івана Телюка

У цьому короткому часі від засідання 5-го лютого моя праця розвивалась в двох напрямках; репрезентаційній і діловій. До першої належить моя участь і привіт на XIII Крайовому З'їзді СУМА в Ню Йорку 12-го березня 1972 р. До ділової праці належить підсилення організаційної праці в Окрузі Стейту Коннектикат і щоденна праця, як секретаря 414-го Відділу в Ню Гейвені. На протязі лютого особисто придбав 4-ох членів. В основному моєю метою, як заступника гол. предсідника УНС є внесення кращих метод праці в УНС, зокрема в цьому переломовому часі, нам належить докладніше проаналізувати засоби, щоб в нових обставинах запевнити максимальний розвиток УНСоюзові.

За моєю порадою, остаточно прийнято організаційний плян на 1972 р., де є вже кращий розподіл праці, як це було в попередніх роках, але кожний плян є добрий коли за ним слідкується та у відповідний час вноситься поправки і це нам потрібно виконати.

В часі теперішньої організаційної кампанії я мав нагоду безпосередньо зустрічатись із ширшим загалом наших членів і від них почути багато позитивних критичних зауваг, тому нам потрібно до них пристосуватись, або дати відповідні вияснення, щоб в той спосіб внести „братський дух" в нашу щоденну працю членів Екзекутиви. Мені здається, що ця ділянка є занедбана. Тому, для покращання, що я називаю „обличчя УНС" пропоную виконати постанову минулорічних нарад Головного Уряду і призначити когось для виконування обов'язків публічних зв'язків. Завдання такої особи буде нормувати зв'язки, між Екзекутивою і членами, як також із загальною публікою.

Думаю, що вже найвищий час перевірити чи Екзекутива виконала всі резолюції і постанови Конвенції і Головного Уряду, що допоможе нам закріпити до нас довір'я членів до нашого Союзу. Уважаю це за головне завдання кожної братської установи.

е) Звіт головного редактора Антона Драгана

За видавничий Відділ УНСоюзу звітував ред. А. Драган. Звітодавець насамперед звернув увагу на дуже надійне явище, що сьогодні вже яких 20 до 30 відсотків дописувачів не тільки до англомовного „Українського Тижневика", але й до українського щоденника становлять молоді люди, головно з-поміж нашого студентства. Звітодавець вважає, що теперішнє гасло УНСоюзу: „Лицем до молоді" можна б доповнити „бо молодь лицем до УНСоюзу". До важливіших проблем видавництва — крім таких хронічних, як постійні залеглості в друкуванні матеріялів з уваги на брак місця в газеті, необхідність „відмолодження" затрудненого у видавництві персоналу і подібне — долучилася тепер підготова до перенесення до нових приміщень. Тому, що плянується закуп нових машин та нову систему у видавництві, необхідно наперед замовити ці машини та перевишколити персонал. Справою нового устаткування друкарні займаються архітекти. Ред. А. Драган закінчив свій звіт загальними інформаціями про стан, розвиток і пляни та потреби видавничого відділу в найближчому часі.

є) Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

Головний предсідник Йосип Лисогір дав загальний огляд стану Українського Народного Союзу та його актуальних потреб. Вказуючи на велику потребу збільшити число організованих членів, щоб могти покрити великі втрати в членах та забезпечити дальший зріст установи, він водночас вказав на зростаючий постійно кошт організаційної праці а з ним і кошт кожного зорганізованого члена. Є небезпека, що члени будуть закоштовні. Якщо стара метода організування членів й дотеперішній плян не виправдаються, треба буде його змінити й змінити засоби організування членів, які б не були такі коштовні. Треба більше позитивного й оптимістичного наставлення в організаційній праці. Відносно господарського стану УНСоюзу звітодавець зазначив, що в минулому році ми змогли підвищити майно на три четверті мільйона, хоч було $60.000 більше видатків. Обговоривши стан поодиноких підприємств УНСоюзу головний предсідник окремо інформував про стан і проблеми будови нового союзового дому, в якому саме тепер викінчується два поверхи під поверхнею землі. В зв'язку з продовженням копання ґрунту під будинок продовжилася й сама будова, що тягне за собою комплікації відносно договору з будівельним підприємцем та договореної ціни. Закінчення будови тепер передбачується у лютому 1973 року.

Після звітів розвинулася дискусія, в якій забирали голос усі учасники нарад, з головою Головної Контрольного Уряду УНСоюзу й для скорочення часу звітування на мував про переведення контролі діловодства УНСоюзу, його майна та цілого стану, організаційного і майнового.

4. СПРАВА ЗВІТУВАННЯ НА РІЧНОМУ ЗАСІДАННІ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

З уваги на недалекий час річного засідання Головного Уряду УНСоюзу й для скорочення часу звітування на тому засіданні, являється вказаним вчас надрукувати звіти й їх розіслати головним урядовцям, для обзнайомлення з ними ще перед засіданням. На пропозицію заступника головного предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана, піддержане в. о. головного касира п-і Уляни Дячук, схвалено звернутися до всіх головних урядовців із закликом прислати свої звіти, готові до надрукування до 22-го квітня 1972 року.

5 ЗВІТ З БУДОВИ БУДИНКУ ПІД НОВУ КАНЦЕЛЯРІЮ

До свого загального звіту головний предсідник подав деталі, які відносяться до будови нового союзового дому й поінформував зокрема про спосіб фінансування будови того дому. Частину уже понесених коштів покрито з фондів УНСоюзу, як позичка окремій корпорації, яка є гіпотечним власником реальности, а частинно покривається кошти будови з позички, яку затягнено в „Комершел Траст Компані" в Джерзі Сіті на догідних умовах. Идуть пошукування за майбутніми чиншівниками, для чого поміщено газетні оголошення та договорюємося з фірмою, яка цим займається.

6. РІЗНІ СПРАВИ

На внесення заст. гол. предсідника на Канаду сен. Павла Юзика, піддержане головою Контрольної Комісії мґром Іваном Гевриком схвалено вислати і в цім році делеґатів УНСоюзу на фестиваль в Давфині, Канада й визначити репрезентантами УНСоюзу сен. П. Юзика і мґра І. Геврика.

На пропозицію гол. секретаря Ярослава Падоха схвалено дати оголошення про пошукування постійних і обласних організаторів також в канадійській пресі. Також схвалено замовити 20.000 олівців для шкільних дітей. На пропозицію заступниці гол. предсідника Марії Душник, піддержане в. о. головного касира Уляною Дячук, схвалено встановити, подібно як у 1971 році, три окремі нагороди для найкращих жінок-організаторок протягом 1972 року, призначуючи для них Енциклопедію Українознавства, твори Василя Стефаника та Історію М. Грушевського англійською мовою. Крім цього уповноважено заступника головного предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана скласти побажання заслуженому секретареві з Йонкерсу Василеві Мандзієві на вечорі в його честь, який відбудеться наступного дня й делеґовано заступницю гол. предсідника Марію Душник на збори молоді в справі оборони людських прав, що відбудуться наступного дня в Ню Йорку. На внесення гол. секретаря Я. Падоха схвалено прийняти на пост постійного організатора Романа Крупку.

Головний секретар Я. Падох поставив пропозицію, щоб признати декілька грошових нагород для найкращих учнів церковних шкіл та шкіл українознавства за найкращі поступи в українознавстві та вручити їм ці нагороди в часі святочного закінчення шкільного року; признати даток танцювальній групі молоді в Балтиморі та взяти участь в братськім концерті в Даллас, Тексас з нагоди Братського Конґресу. Поладнання цих справ відкладено на пізніше. Після цього, вичерпавши порядок нарад, о год. 5:15 вечора, головний предсідник закрив наради.

Ярослав Падох, гол. секретар

Концерт Ірени Пелех

Концерт Ірени Пелех, що відбувся 23-го квітня ц. р. з програмою української фортепіянової музики від Бортнянського до Соневицького був новиною для нашої публіки і до, того такою, яку можна віднести до категорії приємних несподіванок.

Розповідати про концерт так, щоб відчувалася музика, не легко. Але, коли перед нами український твір, ми мусимо майже завжди говорити і про неповторну свою красою, українську народну пісню. В другій рапсодії Лисенка, в гуцульській токкаті Кос-Анатольського, в прелюдії і фузі Нестора Нижанківського і в його інтермецо (виконанім Іреною Пелех між наддатками) — відтворюються народні образи, романтизуються фолкльорні інтонації, яскраво окреслюються своєрідні національні риси, відчувається глибоке просякнення у народній мелос. Особливо у творах Нижанківського відбувається правдиве злиття народного характеру з творчою індивідуальністю композитора.

Глибока надхненність і прекрасне знання інструменту відчувалося в творах Барвінського (прелюдія е-моль), Косенка (етюд фіс-моль і Куранта) та Ревуцького (прелюдія фіс-моль).

А скільки очарування і самобутньої народної мудрости розкидано в мініятюрах Рудницького, Грудина, Барвінського, Колесси, Соневицького, Степового, Фільц, де знову ж таки використовуються народні пісні (від обрядових до коломийок) і танки і навіть церковні передзвони.

Вся фортепіянна фактура мініятюри „Бог Предвічний" Соневицького побудована на майстерно застосованих імітаціях церковних передзвонів.

У вишуканому, глибоко суб'єктивному „Листкові з альбому" Людкевича, творчу руку автора можна було пізнати відразу, ще з унісонної теми початку. М. інш., присутній на концерті мистець-маляр Михайло Мороз, справедливо назвав Людкевича українським Вагнером. Певна річ, мова йшла не про наслідування великого німецького романтика, але про виразність епічних тем і надхненну динаміку романтичного стилю Людкевича.

Коли б поставити сьогодні твори згаданих композиторів поряд з видатними музичними опусами, українські твори зайняли б гідне місце серед них. Як показала вся програма, вони справляють глибоке враження на різних людей, включаючи й тих, хто не знає української пісні Це доказ життєздатности української музики.

Протягом всієї програми відчувалося, що Ірена Пелех по-справжньому любить українську музику. Молода піяністка виявила багато таланту і небуденне дисципліноване навчання. Прекрасний руховий апарат піяністки і володіння цілою ґамою фортепіянної техніки дозволили їй тонко і цікаво „прочитати" найтрудніші сторінки виконуваних творів. Піяністка прекрасно відтворила, як драматичну силу трагічних звучань, так і ніжні почуття теплих ліричних інтонацій. Гра піяністки відрізнялася також насиченістю і красою тону.

Вчителькою Ірени Пелех — є знаний педагог - виконавець Галя Клим.

Президент УМІ Меланія Байлова відкрила концерт теплими словами на адресу цієї непересічної студентки.

По концерті Ірену Пелех запрошено з програмою українських композиторів Америки для виступу в радіо „Голос Америки".

Євген Крахно

Д-р А. Жуковський обраний президентом стейтової Асоціяції Американських Лікарів

На стейтовій річній конвенції американських лікарів загальної практики Норт Дакоти, яка відбулася в днях від 19 до 20 листопада м. р. в Бісмарку, Н. Д., відомого нашого лікаря — громадянина д-ра Антона Жуковського обрано президентом тієї асоціяції.

Рівнож також на тій конвенції на першого директора борду обрано нашого лікаря д-ра Богдана Гординського. Конвенція на якій було присутніх понад 150 лікарів була однією з найкращих. В научній частині конвенції виголошено 17 наукових доповідей про найновіші здобутки в різних ділянках медицини. Доповідачами були виключно визначні американські науковці, професори університетів або наукових установ з різних міст ЗСА. Плянування, уложення програми, вишукання промовців — ціла підготова і проведення самої конвенції спочивало в руках д-ра А. Жуковського, тому за великий її успіх одержав він багато признання від всіх учасників.

У товариській частині конвенції взяли участь дружини лікарів та понад 100 представників лікарських фірм і визначних американців з дружинами. Під час бенкету промовляв відомий в Норт Дакоті і в ЗСА американський діяч філянтроп і бизнесмен, власник мультімілонової компанії Геролд Шейфер з Бісмарку. В американській щоденній пресі були обширні статті про цю конвенцію часто зі знімками д-ра Жуковського.

Понад 25 великих медичних лябораторій і компаній, що продукують ліки мали свої повчаючі виставки під час конвенції.

Д-р Ярослав Терлецький

Авторський вечір Оксани Соловей

Оксану Соловей, — як витривалу перекладачку, — знає лише невеликий гурт цінителів складного мистецтва слова — перекладу. Вона мешкає у Сент-Пол і мало зустрічалась з читачами на східньому побережжі Америки. Тому авторський вечір Оксани Соловей 22-го квітня у Філядельфії, не зважаючи на зливний дощ і інші у цей вечір імпрези, привабив гурт місцевої інтеліґенції. Влаштували вечір 44-ий Відділ СУА і Літературно-Мистецький Клюб.

Культурно - освітня референтка Відділу Т. Цимбал представила гостю й розповіла про її життьовий шлях, що простелився з Полтавщини до центральних стейтів Америки. У довгій мандрівці Оксана Соловей не розгубила багатства рідної мови і тепер уміло використовує його в найскладніших перекладах.

У слові про переклади І. Коровицький підкреслив особливі кваліфікації О. Соловей. Розповідаючи про трудноші мистецького перекладу, навів низку вражальних помилок, що трапляються навіть при перекладанні з споріднених одна одній слов'янських мов. Доповідач ствердив, що не у словниковій точності таємниця досконалости, а в здібності відтворити прихований у тексті живий світ оригінального твору. Це спроможні осягнути лише такі перекладачі, які поєднують особисту культуру зі здібностями поета-письменника і освітою літературо- і мовознавця. Саме до таких зразкових перекладачів належить О. Соловей, яка тримає у руці „ключ, а не відмичку" до таємниць правдивого перекладу. Вона прямує з кращими українськими перекладачами, що їх стає у нас щораз більше, напр. — в Україні Лукаш, Тен і ін., а на еміґрації дехто з молодших.

Розповідаючи про свою працю і відповідаючи на запити, авторка поділилася міркуваннями щодо вибору творів для перекладання, про трудноші цієї праці та про свій свідомий перехід від віршованих творів до прозових.

Зразки перекладів високомистецьких творів з англійської, французької і російської мов прочитала сама авторка та студентки Леся Трипупенко і Наталя Турчеенюк.

Закінчився вечір розмовами з гостею, розпродажем книжок з її автографом, кавою з печивом — неодмінним частуванням членок 44-го Відділу СУА.

Г.Ц.

Довгоочікувана імпреза

Вже майже два місяці українські радіопередачі заповідали про те, що 6-го травня ц. р. до Чикаґо прибудуть артисти Українського Оперового Ансамблю з Ню Йорку і, доповнивши свій склад місцевими виконавцями менших роль, поставлять оперу „Запорожець за Дунаєм".

На протязі цього часу в домі СУМА ім. М. Павлушкова в Чикаґо, підготова до опери йшла повним темпом: ішли проби на сцені, відбувались проби хору і танцювальної групи та малювались декорації. І ось наступив очікуваний день.

Скільки разів кожний з нас бачив оперу „Запорожець за Дунаєм"? Але пропустити цей раз, де виконавцями головних роль були наші найкращі мистці, таки не випадало. І ця імпреза притягнула всіх найбільш активних громадян українського Чикаґо, звичайно в першу чергу любителів театрального мистецтва, громадян старшого і середнього віку та багато молоді. На імпрезі був Єпископ Габро, численне українське духовенство. Біля 1600 глядачів — це ще один доказ пошани і любови до свого рідного театру. Чи не найвищий час, щоб ми зорганізували спеціяльний фонд, котрий уможливив би існування сталого українського театру на терені Америки.

Опера „Запорожець за Дунаєм" С. Г. Артемовського, що вперше була поставлена в 1963 р. в Петербурґу, в Чикаґо дня 6-го травня ц. р. пройшла з найкращим успіхом, залишаючись на далі однією з перлин нашого театрального мистецтва.

Виконавці роль були: Лев Рейнарович, Галина Андреадіс, Марта Кокольська, Богдан Чаплинський, Василь Зарицький, Захар Колодій і Ярослав Конол.

Музичний керівник, диригент оркестри СУМА — Михайло Голіян. Хор СУМА — Василь Дзуль. Танцювальна група СУМА — О. Удовиченко. Гуртові сцени — Людмила Боровська. Декорації — О. Боровський. Усю технічну підготову викона ла Управа і членство Осередку СУМА ім. М. Павлушкова.

М. Яремко

З ПОРТУ ОСАКА В ЯПОНІЇ ВИПЛИВ в сторону північно - в'єтнамського портуГайфонг совєтський корабель „Ясноморск" 3.358 тонн містоти ніби з ліками й шпитальним вирядом, пожертвою від шости японських компаній. Невідомо, як той корабель передістанеться до Гайфонгу, змінованого американцями.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ МАЄ СТВОРИТИ окремий орган, який займеться виключно справою поборювання повітряного піратства як у ЗСА, так і в світі. Державний Департамент виявив бажання співпрацювати в цьому напрямку з іншими урядами, заявивши, що „це проблема, яка вимагає негайних заходів".

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ПЕРЕВИБОРІВ президента Ричарда Ніксона на наступну каденцію зібрав у перших місяцях цього року понад 10 мільйонів долярів на передвиборчу кампанію. Покищо точно не повідомлено, хто саме і скільки жертвував на той фонд. На потреби передвиборчої кампанії президента Р. Ніксона фонди збирають чотири республіканські комітети.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 18

В. Креховецький, Філядельфія	$ 20.00
Д-р М. Черний, Чикаґо	20.00
Д. Лазор, Торонто	12.00
Д-р М. Малиновський Аштамбула	12.00
А. Мельниченко, Голливуд	10.00
о. В. Королюк, Ню Йорк	7.00
І. Настюк, Юніон	7.00
д-р П. Попадюк, Міннеаполіс	7.00
М. Филь, Торонто	6.00
Н. Л.Хойнацька, Гарвей	6.00
Т-во Пресвятої Тройці Відд. 320 УНС — Балтимор	5.00
Дитячий Гурток Книголюбів при 82 Відд. СУА — Бронкс	5.00
Т. Камінський, Вуд.	5.00
С. Карваш, Елизабет	5.00
О. Кораллес, Бруклин	5.00
М. Мельникович, Асторія	5.00
Г. Романик, Перу	5.00
О. Малапцук, Пассайк	4.00
І. Цегелик, Філяделфія	4.00
В. Андрушко, Асторія	3.00
Д. Березецький, Ню Гейвен	3.00
М. Бучак, Скенектеді	3.00
Р. Глух, Лонґ Айленд Сіті	3.00
М. Квасюк, Перт Амбой	3.00
П. Левенець, Асторія	3.00
П. Лобур, Нюарк	3.00
В. Мельничин, Френкфорт	3.00
Г. Москалюк, Філядельфія	3.00
М. Северин, Бронкс	3.00
Ф. Сотник, Дітройт	3.00
М. Ткач, Верона	3.00
М. Федор, Флемінґтон	3.00
Я. Базиляк, , Бронкс	2.00
В. Балук, Бруклин	2.00
Е. Біленький, Вербенк	2.00
М. Білий, Обурн	2.00
І. Буцяк, Нюбурн	2.00
С. Василишин Руин - Норанда	2.00
Д. Вишньовський, Вінніпеґ	2.00
П.Гусак, Ню Йорк	2.00
С. Геба, Ляшін	2.00
С. Ґебуза, Шелтон	2.00
Е. Демидчук, Гемилтон	2.00

А. Джула, Ембрідж	2.00
В. Катречко, Орендж	2.00
І. Клеменчук, С. Атлеборо	2.00
Я. Клунь, Гемилтон	2.00
С. Кобилецький, Рочестер	2.00
М. Кравець, Бровлей	2.00
Ю. Лучковський, Семінол	2.00
М. Марунчак, Монтреал	2.00
П. Маряк, Гадсон	2.00
І. Мокринський, Ірвінґтон	2.00
О. К. Мороз, Клівленд	2.00
Л. Муляр, Манасквен	2.00
Ю. Навроцький, Квінс Вілидж	2.00
Н. Оброца, Вінніпеґ	2.00
О. М. Оглук, Рочестер	2.00
Н. Оленчук, Зейнесвіл	2.00
Н. Паращак, Торонто;	2.00
І. Пацай, Маямі	2.00
В. Пепюк, Сеймур	2.00
І. Прийма, Палм Біч	2.00
Р. Саметеіс, Монтреаль,	2.00
П. Сахаревич, Лондон	2.00
Т. Семаківський, Грес Веллі	2.00
А. Тилка, Ню Брітейн	2.00
Т. Тилявський, Рочестер	2.00
В. Трубич, Ріджвуд	2.00
Ф. Федак, Джоліст	2.00
М. Хома, Балтимор	2.00
Г. Хрущ, Тандер Бей	2.00
Є. Цибик, Нюарк	2.00
М. Чабан, Кліфтон	2.00
А. Шендюк, Ветерсфілд	2.00
І. Ющак, Клівленд	2.00
Я. Яблонський, Монтреаль	2.00
В. Ягла, Гетборо	2.00
К. Балагурак Рошил Парк	1.00
М. Бундик, Літтл Фолс	1.00
І. Вардинєц, Дітройт	1.00
Т. Войтів, Едмонтон	1.00
Д. Гнатів, Піттсбурґ	1.00
П. Ґула, Чикаґо	1.00
А. Капаловський Торонто	1.00
А. Кошелок Данкеннон	1.00
М. Микитинський, Рочестир	1.00
Т. Роговський, Бруклин	1.00

Про шахи в Клівленді

Клівленд, Огайо. (к.руж)— Шаховий сезон 1971/72 американської Шахової Асоціяції Клівленду закінчився офіційно 15-го травня ц. р. Він був доволі важким для Українського Шахового Клюбу „Львів", що його три дружини змагалися у найвищій, першій дивізії Клюбової Ліґи. Цей Клюб тут є єдиним, що має три дружини в першій дивізії. Третя українська шахова дружина здобула чемпіонат другої дивізії в сезоні 1970/71 й протягом останнього сезону зуміла зберегти себе в першій дивізії. Шахова Асоціяція Клівленду, що її президентом у минулій каденції був д-р хемії Павло Шіляґі з Мадярського Клюбу, нараховує 25 дружин, які змагаються за клюбовий чемпіонат у трьох дивізіях.

Перша українська шахова дружина (Михайло Парута, Євген Коссак, мґр Василь Гоца, проф. Роман Міхняк, д-р А. Насвітіс, Василь Нимилович) здобула третє місце. Перше місце здобув американський Шаховий Центр І, а друге — перша мадярська шахова команда. З 14-ох можливих точок українці І здобули вісім і пів точок. Друга українська шахова дружина (Василь Стефанюк), Михайло Паньків Василь Ґаєвський, Василь Кріса, Тарас Загаєвич, Михайло Морозинський) здобула п'яте місце в кінцевій табелі першої дивізії, відступаючи четверте місце хорватській шаховій дружині. Після початкових неуспіхів врятували нашу другу шахову дружину три видатні жидівські шахісти Клівленду, Д. Заас, Дж. Глоґер, Дж. Кон, які солідно зміцнили особовий склад нашого шахового клюбу. Третя українська шахова дружина (Іван Голутяк, проф. Юрій Кордуба, Петро Зелений, д-р З. Винницький, Ярослав Чухрай, Василь Ільчишин, Ярослав Бабяк) закріпила сьоме місце, здобуваючи пів точки менше, як перша німецька дружина Клівленду і дві і пів точки більше, як Лотишський Шаховий Клюб, що цього року відійшов до другої дивізії. У другій і третій дивізії українці не мали своїх дружин.

В екзекутиві Шахової Асоціяції Клівленду працює 2-ох українців. Загальні Збори Асоціяції 21-го травня 1972 вибрали мґр Василя Гоцу на пост 2-го віцепрезидента Екзекутиви. Він відповідатиме за публічні зв'язки, пресу й інформацію. Його вибрано й заступником директора Клюбової Ліґи Асоціяції. Директором Клюбової Ліґи вже вдруге працює д-р З. Винницький.

14-го квітня ц. р. розпочався тут Український Шаховий Восьмизмаг, у якому 112 шахових партій виростить кандидата до змагу з теперішнім чемпіоном Клюбу Михайлом Парутою. Чотири шахісти Клівленду (Михайло Парута, Євген Коссак, Василь Кріса, Ярослав Бабяк-Ворон) взяли участь в українському шаховому турнірі УСЦАК-у в Філядельфії, Па., що відбувся під час останнього вікенду в травні ц. р. Кандидат в майстри Михайло Парута з Клівленду здобув там друге місце, віддаючи шаховий український чемпіонат Америки й Канади д-рві Орестові Поповичеві. У філядельфійському турнірі взяло участь тільки шість змагунів з Філядельфії! Крім відбиванкової, шахова ланка — це тут друга найкраща ланка Українського Спортового Клюбу „Львів".

1 000 ДОЛЯРІВ НА КНИЖКУ

Едмонтон. — Товариство Українських Піонерів Алберти одержало від федерального уряду в Оттаві чек на 1 000 долярів — допомогу на видання раніше заплянованої англомовної книжки під назвою „Українці в Алберті" Над тим твором з історії перших поселень українців у Албертській області й до наших днів працює Редакційний Комітет, складений із семи осіб. Видання книжки коштуватиме кілька тисяч, їх зберуть з допомогою продажу сторінок для описів життя окремих родин: 1 сторінка із світлиною буде коштувати 50 дол.

ПОВІДОМЛЕННЯ В СПРАВІ ЛІТНІХ КУРСІВ 1972 В ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(3-го липня до 25-го серпня)

Як уже було оголошено кілька місяців тому, українські курси будуть цього року знову включені в програму Гарвардської Літньої Школи. Щоб ближче познайомити вже зареєстрованих студентів як теж і зацікавити можливих аплікантів, Комітет Українськихх Студій у Гарварді подає опис курсів до загального відома.

Літня Школа приймає студентів до самого початку курсів, а саме до 5-го липня, на базі можливої кількости місць. Усі інформації щодо зголошень, коштів оплати курсів і, вразі потреби, гуртожитку, можна одержати від: Harvard Summer School, 1350 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass. 02138.

Комітет свідомий того, що участь у Літній Школі в Гарварді пов'язана з певною сумою коштів, які може не всім зацікавленим можуть бути доступні. Але, до сьогодні, дві українські організації вже виявили своє зрозуміння й щедрість, призначуючи стипендії потребуючим студентам. Комітет дякує цим двом установам — а саме Т-ву Українських Інженерів у Філядельфії та пластовому куреневі УСП-ок „Перші Стежі". У цей же час Комітет надіється, що інші установи підуть за цим прикладом, і що звернення потребуючих студентів знайде таку саму позитивну відповідь — у формі стипендії, чи у формі доступної позички.

УКРАЇНСЬКА МОВА
Проф. Яків Гурський

Опис курсів української мови загальний. Його приміщення залежатиме головно від рівня знання мови студентів, котрі ходитимуть на ці курси. Але, в загальному, вони будуть мати такий характер.

Початковий курс

Головна мета цього курсу — оволодіти основами української граматики. У курсі мається на увазі навчання мови з застосуванням усних (вправи на вимову, вправи на відтворення звуків, звукосполучень, окремих слів, речень, уривків і діялогів, вправи на читання, вправи на розуміння прослуханого і прочитаного, вправи на розвиток уміння вести елементарну бесіду на задану і вільну тему) і письмових (вправи на особливості будови мови, вправи на правопис окремих літер і слів, вправи на засвоєння окремих елементів стилістики і т. ін.) форм роботи.

Другий курс

Мета цього курсу — повторити, поглибити, привести в систему і закріпити в студентів набуті ними раніше знання з української мови. Для досягнення мети мається на увазі навчання мови з застосуванням, як усних, так і письмових форм роботи, пропорції яких залежатимуть від цілей, потреб і побажань студентів. Особливу увагу звернеться на наголос, ідіоматичні вислови та фразеологічні особливости української мови.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
Д-р Богдан Климаш

Курс перегляне в загальному українську поезію, прозу й драму із кінця 18 ст. до ранніх десятиліть 20. ст. Розвиток української літератури в цьому часі буде характеризований літературними течіями (клясицизм, романтизм, реалізм, імпресіонізм, символізм, неоклясицизм) й найважливішими працями провідних літературних сил (Котляревський, Шевченко, П. Куліш, Франко, Українка, Тичина, Хвильовий, Зеров, М. Куліш) та їхніх сучасників.

Загальний підхід буде хронологічний, але студенти будуть теж розглядати й оцінювати притаманні українській літературі — її проблеми, візії, здобутки. Щоб цей загальний огляд заокруглити, курс не тільки визначатиме поодинокі жанри й стилі, але теж і історичні, культурні, та суспільні аспекти, які впливали на українську творчість того часу.

Спеціяльна увага буде присвячена критичній ролі української народної творчости, як характеристичному явищу, так утвердження, як і своєрідного розвитку української літератури.

Вибрані праці чи уривки будуть аналізовані й обговорені під час викладів. Кожний студент буде мати нагоду хоч раз підготувати якусь працю для дискусії. Лекції будуть читані англійською мовою, але студенти читатимуть твори з українських оригіналів.

УКРАЇНСЬКА ІСТОРІЯ
Проф. Роман Шпорлюк
Історія України в 20 ст.

Цей курс включатиме загальний хронологічний перегляд політичних, економічних і культурних подій із головним натиском на аналізу і синтезу. Головною темою буде народження модерного суспільства і нової політики на Україні — ідеології — течії — угрупувань. перехід суспільства, котре на загал було сільське (у 1900 р. біля 90% українського населення були селяни), не мало модерної освіти (більшість замешканців були неписьменні, не по своїй вині, перед 1914 р.), і позбавлене всякого урядового вирізнення щодо осібної політичної ідентичности (перед 1914 р. ні Україна, ні жадна частина її не були офіційно признані як українці), до цілком іншої кляси в останніх часах буде обговорене. Курс оглядатиме змагання української нації до затримання й розвитку її культурної ідентичности, політичного самоуправління і економічного розвою. Будуть обговорюватися не лише одиниці, котрі виявили „національну свідомість", але і такі установи, як політичні партії та товариства, між ними підпільні, військові, урядові агенції, видавництва і щоденна преса, щадниці і фінансові установи, кооперативи, школи та наукові товариства різних рівнів і засягів їхньої діяльности і т.п. На кінець історія України в 20 ст. буде зіставлена в порівняльну схему із історією Польщі, Росії, Білоруси, Чехо-Словаччини та Балтійських країн.

Посібна література приписана студентам відзеркалюватиме різні погляди і проблеми. Студенти будуть мати нагоду працювати самостійно і писати праці на вибрані теми.

Семінар — Українська Совєтська Соціялістична Республіка

Семінар розглядатиме зміни в Україні під совєтським урядом та вплив Другої Світової Війни на українське суспільство та політику. Побажано, щоб студенти мали попередню підготову із історії чи політики Східньої Европи або Совєтського Союзу, як теж і вміння користати з первісних джерел.

Пластуни студіюють теологію

(„Пластова група" в Римі)

Рим. — Пластуни, що студіюють у Римі, започаткували зорганізовану пластову діяльність у формі заснування підготовчого Осередку Праці УСП в грудні м. р. Краєва Пластова Старшина в Німеччині формально затвердила Осередок 29-го квітня ц. р. Першим осередковим став ст. пл. Тарас Лончина, ПБ (з Детройту), а заступником і писарем ст. пл. Юрій Клюфас (з Торонта.)

Члени Осередку (7) ходять на виклади теології і філософії в Українському Католицькому Університеті, в папському університеті т. зв. Пропаганда Фіде, або в Римському Державному Університеті. Ті, що мають стипендії для перебування в гуртожитку на УКУ вивчають український обряд та історію Церкви, італійську мову, міжнародне право, та доповняють українознавчі предмети. Зокрема цінять духовні конференції Їх Блаженства Кир Иосифа, Верховного Архиєпископа.

Діяльність Ооередку полягає в тому, щоб повторити теоретичні правила „Пластової Гри", а головно, практично здійснити пластову програму, особливо частими прогульками по історичних місцях у Римі й околиці. Досі відвідали: церкву св. Климента, Віллю Борґезе, Ватиканський Музей та Сикстинську Каплицю.

Осередок має духовника, пл. сен. о. Л. Гузаря, ЧК з „Союзівки" і дорадника, пл. сен. В. Маркуся з Чикаґо. Часто приїзджають до Риму визначні пластуни, професори й мистці, які діляться з нами своїми поглядами й порадами.

У травні ц. р. скликано загальні збори всіх пластунів у Римі і створено „Пластову Групу", (14) керовану Осередком Праці УСП. Вислано делеґата, ст. пл. Юрія Клюфаса, на Крайовий, ластовий З'їзд в Мюнхені ,6-го травня 1972 р.), де одноголосно затвердили Пластову Групу. Провадять точну хроніку зайнять, в якій включають: програму сходин, розповіді, привіти, листи, знімки, фінансові приходи й видатки, тощо.

Плянують збагатити бібліотеку УКУ пластовою літературою. Досі приходять на УКУ лише журнали („Готуйсь", „Юнак", і „Пластовий Шлях").

Адреса Пластової Групи: Gruppo di Plast, c/o Chiesa SS. Sergio e Bacco, Pza. Madonna dei Monti, 3, 00184 Roma, Italia.

А. М.

НОВА УПРАВА СТАНИЦІ ДИВІЗІЙНИКІВ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В четвер 18-го травня 1972 р. відбулися річні загальні збори „Братства кол. Вояків І-ої Української Дивізії УНА" в Ню Йорку. По звітах старої управи з діяльности за минулий рік та дискусій над звітами одноголосно уділено абсолюторію уступаючій управі.

До нової управи увійшли: голова Я. Балабан, заступники — Р. Гасцький й А. Закревський, секретар — Б. Семенюк, скарбник — Р. Данилюк, імпрезовий референт — Ст. Шепарович, вільні члени управи — А. Боднарчук, М. Яремко, Л. Вербенець, Р. Дражньовський. Контрольна Комісія — П. Салик, М. Виноградник й Гр. Яремчук, а прапороносці — В. Сидор, П. Надольський й П. Зґоба.

Присутніх на зборах було 20 осіб.

Богдан Семенюк,
секретар станиці

НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ЗСА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

представників „старої" і „нової" еміграції і їхніх нащадків — репрезентантів різних ґенерацій українсько - американської громади є конечною для збереження джерел про побут і діяльність українців в ЗСА. Багато наших людей, які могли б поділитися своїм знанням, вмирає і не залишає по собі жадних слідів. Цей запис буде переводитися за спеціяльною науковою методою і збільшить наші джерела для вивчення українського життя в ЗСА. Цю програму в короткому часі зможемо започаткувати.

Розбудова українознавчої колекції в КСУ належить до дуже важливих завдань. В цьому напрямі з допомогою Української Студентської Громади в Кенті, а також окремих Комітетів сприяння (зокрема в Клівленді, де головою Комітету є мгр Воляник, вже багато зроблено. Крім того деякі видавництва і люди ґратісово надсилають різні видання. У засяг колекції входять усі ділянки українознавства і видання різними мовами. За даровані примірники видаємо окрему подяку-посвідчення, а пересилку більших колекцій зможемо оплатити.

Крім того плянуємо давати професійні поради установам і поодиноким дослідникам, які збирають і опрацьовують історію місцевого українського життя в різних стейтах і більших середовищах українського поселення.

У багатьох читачів вирине засадниче питання : чи розпоряджаємо відповідними силами й матеріяльними засобами для зреалізування поданого пляну праці? Тут можемо дати певну відповідь. Якщо йдеться про перші три проєкти і взагалі історичні та довідково - бібліографічні дослідження — маємо спеціялістів у цих ділянках. відрадним явищем є те, що до співпраці вже зголосилися я викладачі і докторанти американських університетів, а також дослідники різних ділянок українського життя. Крім того треба пригадати, що в Кенті знаходиться офіційна Централя Українського Історичного Т-ва і редаґується наш єдиний історичний журнал „Український Історик" —основний український історичний орган. Це значно скріплює працю нашого Центру. Крім того в КСУ тепер викладає п'ять українських професорів, які допомагатимуть в праці. Також маємо Українську Студентську Громаду і щорічний доплив українських студентів з Огайо і інших стейтів. Отже, в дійсності Кент є пригожим місцем для праці. Становище університетської адміністрації наскрізь позитивне, — отже маємо всі можливості розгорнути діяльність.

Матеріяльні засоби

На превеликий жаль, мусимо ствердити, що не розпоряджаємо потрібними матеріяльними ресурсами для реалізації підготови Енциклопедичного Довідника „Українці в Америці" і „Історія українців в ЗСА", а також на інші заплянувані видання. Університети, як відомо, тепер в бюджетовій скруті і не можуть матеріяльно підтримати нашої українознавчої програми. Нам виразно сказали, що реалізація цих проєктів залежить від матеріяльної підтримки нашої громади. І тут допомога повинна прийти від українських братерських союзів, фінансових і інших установ, українських церков і громадян, які знають вагу документації і дослідження українського життя в ЗСА. Ми не розпоряджаємо спеціяльним платним збірковим апаратом для переведення ударних кампаній на дослідчу програму нашого Центру. Ми приходимо до української громади з конкретною пропозицією допомогти нам зреалізувати бодай наші два проєкти Енциклопедичного Довідника і Історії.

Щоб поважно поставити нашу наукову працю, треба зібрати близько 20 тисяч долярів, які забезпечать реалізацію першого проєкту і підготову Історії. Українська громада жертвенна, і віримо, що відгукнеться на цей заклик.

Тут треба ствердити, що всі пожертви можна відтягати від федерального податку, і це має своє значення. Ідеться про те, щоб якнайшвидше започаткувати працю. Ми не просимо про жадні астрономічні суми грошей і не збираємося конкурувати з іншими збірками. Тут лише ствреджуємо, що досліди українського життя досі були занедбані. Ми рішили за вашою допомогою їх не лише оживити. Якщо б було повне вирозуміння, наші багаті установи могли б легко допомоги в праці.

Просимо надсилати добровільні датки банковими чеками із таким визначенням: K.S.U. Program for the Study of Ethnik Publications (Ukrainian Studies).

Кожна пожертва скріпить наш плян праці і приспішить реалізацію в першу чергу Енциклопедичного Довідника, а опісля інших важливих праць.

Кінцеві висновки

Ми старалися в цій короткій статті представити плян праці нашого Центру в дослідах українського життя і діяльности в ЗСА. Представлено конкретні наукові проєкти праць, а також порушено інші аспекти нашої українознавчої програми. Історична метрика українського життя буде написана, якщо наші установи і громадяни зрозуміють вагу цієї справи. Якщо взяти інші етнічні групи в ЗСА ,напр.), шведів, німців, поляків і ін.), треба ствердити, що вони позитивно розв'язали цю справу, і в бібліотеках знаходимо цілу низку видань, присвячених історичному розвиткові їхніх громад в ЗСА. Українська спільнота в ЗСА, без огляду на її чисельність і різнорідність діяльности, занедбала цю ділянку і осталася позаду інших спільнот. Тепер є нагода направити цю помилку і зреалізувати активну програму дослідів українського життя в ЗСА. Не змарнуймо цієї нагоди. Просимо всі видання і листування в справі діяльности Центру надсилати на адресу:

Dr. Lubomyr Wynar, Director, Program for the Study of Ethnic Publications, Kent State University, Kent, Ohio 44242.

Діфенбейкер промовлятиме 25 червня в Торонті

Торонто. — На XXIII Зустрічі-Здвизі українців Канади й Америки, що відбудеться 25-го червня ц. р. на площі Всеканадійської Виставки в Торонті, виступить з промовою відомий оборонець поневоленого Москвою українського (й інших) народу кол. прем'єр Канади дост. Дж. Дж. Діфенбейкер — інформує „Гомін України".

Ім'я Джана Діфенбейкера стало широко відомим у світі і особливо в Україні в 1960 році, коли він виступив перед Об'єднаними Націями в Ню Йорку в захист України та інших окупованих московським імперіялізмом країн. Недавно Дж. Діфенбейкер став головою Міжнародного Комітету Оборони Людських Прав і з цього титулу займається справами арештів і засудів совєтських судів у країнах під московським пануванням. XXIII Зустріч-Здвиг українців у Торонті буде великою національною маніфестацією в 30-річчя УПА і в обороні тих в Україні, що їх Москва переслідує, арештує і судить.

Промову в 30-річчя УПА виголосить кол. командир УПА Степан Ґоляш, з Чикаґо.

ПІДСУМОК ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ УВУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лина Мазепа, Леонід Молодожанин, Михайло Мороз, Петро Холодний-син.

Сама льотерія подумана дуже доцільно: невеликими сумами одиниць, але загальною жертвенністю всієї нашої спільноти має постати фундація УВУ, а тому ціну одного льосу ініціятори визначили дуже низьку — 1 доляр, щоб уможливити кожному включитися в ряди добродіїв УВУ. Льоси знаходяться у карнетиках (по 10), які уможливлюють легку контролю, а при тому ні льоси, ні контрольні відтинки не розгублюються. Охочі можуть легко набути повні карнетики (карнетики можуть стати дарунками з різних нагод). На кожному льосі є поменшене табльо із фотами всіх картин, які йдуть до розгри, і таким чином льос стає автоматично спогадом участи у збірковій акції.

Дешевість льосу не тільки дає можність набути його кожному, але вона також не розбиває ніякої іншої акції і не перешкоджає ніякій іншій установі збирати фонди на свої цілі. Акція йде також по лінії дотеперішньої засади УВУ: давати за отримані гроші певну рівноцінність. Тому члени-прихильники УВУ отримують за свої річні вкладки комплект видань УВУ, отже імпрези УВУ не обмежились коштовними бенкетами, але мали насамперед давати культурну розвагу.

Ініціятива прихильників УВУ із Ню Джерзі має бути завершенням Ювілейних святкувань, — тих святкувань, які стають підставою та початком нової праці. Успіх ініціятиви залежить від нашого загалу: від відтворення відповідної прилюдної опінії, отже насамперед від нашої національної преси, а далі від кожного громадянина. В акцію продажу льосів включилися вже — і насамперед — усі наші Комітети прихильників — алеж у акцію включитися мусить також кожний алюмн УВУ, а також всі громадяни доброї волі. Зокрема акція повинна бути підтримана всіми нашими молодечими організаціями, як найкращий виховний засіб для Пласту, СУМ'у, ОДУМ'у, МУН'у, всіх християнських організацій молоді, щоб усі могли сказати, що вони спричинилися до утримання й розудови нашої культурної установи, яка у найважчий час нашої історії добре прислужилася нашій спільноті, формуючи провідний кадр нашої інтеліґенції і інтелектуалістів, що займають тепер відповідальні пости не тільки в нашій спільноті, але й у чужому науковому світі.

Успіх акції буде найкращою винагородою та признанням для ініціяторів, які у своїм відданні для справи бажали залишитися безіменними. Але їх імена будуть збережені із іменами всіх тих, які організували свята, у „Хроніці УВУ".

Весілля Дани і Романа Купчинських

Союзівка, Кергонкон, Н. И. — В суботу 3-го червня ц. р. на цій оселі УНСоюзу у каплиці св. Володимира серед гарної весняної погоди відбулося вінчання молодої пари — Дани Людмили, доньки Людмили і сл. п. Василя Починків та Романа Юрія Купчинського, сина марії і сл. п. Степана Купчинського. Службу Божу відправляли і провели чин вінчання Впр. оо. Іван Мак парох парафії св. Тройці в Кергонксоні та Андрій Назаревич з Виллимантик, Конн. Молодих вітав на порозі їхнього спільного життя Впр. о. І. Мак, бажаючи їм успіхів, щастя й радости. Після вінчання, відбулося у великій залі „Веселки" весільне прийняття, що в ньому взяло участь 160 осіб — із родин обох новоженців, їхніх друзів і знайомих. Проводив прийняттям, як весільний староста д-р Мирослав Прокоп, обов'язок весільної матері виконувала пані Галя Лобай. З промовами виступали, бажаючи всього найкращого новоодруженим Дані і Романові Впр. о. Іван Мак, Впр. о. Андрій Назаревич, інж. Адріян Лапичак — хресний батько молодого, проф. Іван Лобай, який заступав батька молодій, Микола Лебідь — від дослідного Об'єднання „Пролог", Галя Лобай — весільна мати, Юліян Савчак — вітчим молодого, Михайло Савчак — перший дружба і брат молодого, Теодор Костюк, від пластового куреня „Чорноморці". Наприкінці подякував усім гостям — ближчій і дальшій родині і друзям — молодий Роман Купчинський, пригадуючи, що в цю радісну і щасливу годину треба пам'ятати також і про тих, які не мають своєї весни в Україні і перебувають сьогодні по в'язницях і концентраційних таборах.

Супроводили молодих Дану й Романа під час вінчання і на весільному прийнятті чотири пари дружок і дружбів: Оксана Яворівська, і Михайло Савчак, Христя Тимочко й Олег Колодій, Галя Лобай і Павло Макаренко та Даніеля Енфелд і Петрусь Коритник.

Господарем весільного прийняття від Управи Союзівки в заступстві хворого дир. Володимира Кваса був кол. управитель Союзівки п. Данило Слободян.

Н. В.

Лондон відзначає золотий ювілей УВУ

Святкування 50-ліття Українського Вільного Університету у Лондоні підготовив дбайливо спеціяльний Комітет, складений із представників усіх місцевих — Крайових та льокальних — культурних та громадських установ, а до Почесного Комітету увійшло 31 передових діячів Англії. Комітет очолив проф. В. Василенко, голова Союзу Українців у Великобританії, а його душею був проф. П. Цимбалістий з Лондонського міського університету, що одночасно викладає під час літніх семестрів в УВУ. Дату святкувань — 20-го та 21-го травня б. р. — вибрано так, щоб у них зміг прийняти участь ректор УВУ, проф. д-р В. Янів у своїй поворотній дорозі із ЗСА, де саме також відбулася низка ювілейних святкувань (у Денвері, Лос Анджелесі, Сан Франсіско та Клівленді).

Місцевий тижневик „Українська Думка" приніс з нагоди святкувань цінну статтю д-ра Святомира Фостуна, ген. секретара СКВУ, а крім цього подав у цьому ж самому числі (за 18-те травня) повний склад Комітету та подрібну програму.

Святкування зачалися в суботу 20-го травня Науковою Конференцією, яку відкрив голова Комітету, запрошуючи до керування нарадами проф. П. Цимбалістого. Інавгураційне слово сказав Ректор УВУ, змалювавши ситуацію в часі постання УВУ, коли то творилася наша „Духова Держава" в момент, коли здавалося, що Ризький договір, як повторення Андрусова з 1667 р., припечатав на століття долю України. Тоді то саме постали у 1921 р. три Установи, як вияв наших змагань до самоствердження: УАПЦ, як найвища організація духовної спільноти; УВО, як власна підпільна збройна сила, та УВУ, як завершення духових змагань народу. Тільки та атмосфера вияснює, як УВУ, як найстарший — і довгий час єдиний — університет в екзилі зумів проіснувати повного півстоліття серед найважчих умов розпорошення професури та студентства по континентах та без належного матеріяльного забезпечення.

Програма Наукової Конференції була багата. Першу частину присвячену постаті нашого філософа та мислителя Григорія Сковороди, що саме його 250-ліття народин збирається святкувати український науковий світ. Мгр Валентина Воропай говорила про „Національне виховання в педагогічних ідеях Григорія Савича Сковороди"; о. д-р Антін Михальський перепровадив паралелю між двома постатями: „Григорій Сковорода і П. Тейяр де Шарден", виказавши, наскільки наш мислитель був предвісником нових ідей. Проф. Володимир Шаян підкреслив основні засади персоналізму в творчості нашого філософа, що з богоподібної людини зробив осередок усього космосу (на підставі аналізи „Нарциз" Григорія Сковороди, як основа для антропософії").

Добрим доповненням до частини, присвяченої Г. Сковороді, була теж доповідь проф. П. Цимбалістого про Києво - Могилянську Академію, в якій навчався деякий час наш філософ; прелегент говорив про діяльність та значення Академії, давши одночасно картину життя „Спудеїв", їхніх звичаїв та культурних заінтересувань.

Другу частину вечора започаткував гість із Манітобського університету, проф. д-р Я. Рудницький (що саме репрезентував Канаду на міжнародній конференції Об'єднаних Націй), який говорячи про „славістику і українознавство в країнах українського поселення", вказав на те значення, яке УВУ здобув та яке він постійно займає у системі установ, що присвячують себе українознавчим дисциплінам. Коли доцент УВУ д-р О. Воропай, говорив про „Етнографічні матеріяли в українських літописах". проф. д-р В. Янів дав на закінчення картину нашої поезії в поневоленій Україні на підставі аналізи творчости І. Калинця.

Цю багату програму можна було вичерпати завдяки надзвичайній дисципліні доповідачів, так що було можна навіть присвятити ще дещо уваги на дискусію. Організатори плянують підготовити матеріяли для чергового числа „Наукових Записок УВУ", збагачуючи ще їхній зміст деякими доповідями із ЗСА, які прочитано під час Ювілейних святкувань.

У неділю, 21-го травня, відслужено ранком в українськім катедральнім храмі св. Літургію у намірені дальшої діяльности УВУ, а місцевий парох о. д-р С. Орач виголосив з тієї нагоди проповідь.

По полудні відбулася Ювілейна зустріч з громадянством. Проф. П. Цимбалістий підкреслив значення УВУ для нашої спільноти — у минулому та в сучасну пору. Після численних — письмових та усних — привітів професор В. Янів сказав ювілейне слово про минуле, сучасне та майбутнє УВУ, а в мистецькій частині виступив маестро - тенор В. Луців, що проспівав декілька пісень. Заключне слово сказав голова Об'єднання б. Вояків у Великобританії, сотн. М. Білий-Карпинець.

Заля була в обидва дні виповнена слухачами, які своєю присутністю і увагою засвідчили свою прихильність для УВУ. В обидва дні пані підготовили буфет, а під час спільної перекуски всі мали нагоду поговорити із ректором та отримати додаткові інформації про розвиток УВУ, чи обмінятися зі собою враженнями із святкувань. Комітет заплянував, що дальші святкування Ювілею — на провінції — відбудуться в осінньому сезоні, щоб ціла українська організована громада мала змогу дізнатися про нашу Установу, яка зайняла почесне місце у розвитку української культури.

Н. Н.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 17-го ЧЕРВНЯ 1972 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорном. Січ 14-ий Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенню Чорном. Січі при 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Дністер 361 Відділ о год. 7:30 веч. у власній домівці при 119 Ave. A. На порядку: відчитання протоколу, звіти фінансовий та організаційний і дискусія над ними, біжучі справи. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — П. Кучма, предс., В. Барагура, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ЧЕРВНЯ 1972 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка 334 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. Parma. Проситься чл. прибути. — Управа.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ДІВЧУР, членка УНС Відд. 367 Т-ва Запор. Січ в Рочестері, Н. Й., померла 8 квітня 1972 р. на 75 р. ж. Стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку сина Андрія, невістку, внука і сестру. Похорон відбувся 12-го квітня 1972 р. на цвинтарі Голі Сепулчер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Попович, секр.

ЛУКОВСЬКА ПАРАНЬКА — членка УНС Відд. 219 Т-ва М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., померла 6 березня 1972 р. на 86 р. ж. Нар. в с. Гринів, Україна. Стала членкою УНС в 1922 р. Полишила в смутку 2 синів: Михайла і Йосипа, 2 доньки: Марію і Аннету, сестру, 9 внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 9 березня 1972 р. на цвинтарі Mt. Freedom, Mt. Freedom, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Юров, секр.

ОСИП КАВА, член УНСоюзу Відд. 206 Т-ва Запор. Січ в Вунсокет, Р. Ай., помер 3-го квітня 1972 р. на 83-му році життя. Покійний народився 4 квітня 1889 р. в Західній Україні, і став членом УНСоюзу в 1920 році. Залишив у смутку доньку, четверо внуків і правнука. Похорон відбувся 6 квітня 1972 р. на українському православному цвинтарі св. Михайла в Blackstone, Mass.
Вічна Йому Пам'ять!
Леон Гардінк, секр.

ДАНИЛО РУБАХА член УНС Відд. 20 Т-ва Згода в Гемтремк, Міш., помер 29 березня 1972 р. на 84 р. ж. Нар. в с. Дідилів, пов. Львів і став членом УНС в 1918 р. Полишив у смутку дружину Марію, синів: Івана, Роберта і дочку Катерину, 4 внуків. Похорон відбувся 3 квітня 1972 р. на цвинтарі Мт. Олівет, Дітройт, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
Р. Куропась, секр.

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

ТАРЗАН, Ч. 6764. Погоня знає, що опричники втекли на потік

Джет, висланий з летунської бази в Момбуззі, щоб відшукати для Тарзана поневолювачів медсестри Наомі, наближується, щоб зустрітись під небом із повільнішим гелікоптером Тарзана.

Ми обслідували ріку вгору і вдолину — двічі! Нема моторового човна!

Це значить, що опричники Бульва забрали моторовий човен до потока... але котрого потока? Чи твій джет вивінований у радарний прилад?

Так, Тарзане!

Гаразд! Об'їдь обидві сторони ріки, підхопиш на своєму радароскопі мотор моторового човна!